

Rapport

ONDERZOEK WINKELTIJDEN ZEEWOLDE

**Wat is het draagvlak voor de winkeltijden op zondag
en voor de koopavond?**

November 2017

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2017/212

Datum

November 2017

Opdrachtgever

Gemeente Zeewolde

Auteur(s)

Robert Nordeman

Bestellingen

Exemplaren zijn verkrijgbaar bij de opdrachtgever.

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

1. Conclusies	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Conclusies	5
2. Inleiding.....	9
2.1 Aanleiding	9
2.2 Onderzoeksvraag	9
2.3 Onderzoeksaanpak, respons en betrouwbaarheid	9
2.4 Leeswijzer	12
3. Gebruik winkelpenstelling op zondag	14
Samenvatting	14
3.1 Inleiding.....	14
3.2 Inwonersenquête	14
3.3 Zeewoldepanel.....	16
3.4 Winkeliers	18
3.5 Winkelpersoneel.....	21
4. Wensen winkeltijden op zondag	23
Samenvatting	23
4.1 Inleiding.....	23
4.2 Inwonersenquête	23
4.3 Zeewoldepanel.....	25
4.4 Winkeliers	27
4.5 Winkelpersoneel.....	28
5. Verwachte effecten van verruiming	31
Samenvatting	31
5.1 Inleiding.....	31
5.2 Inwonersenquête	31
5.3 Zeewoldepanel.....	33
5.4 Winkeliers	34
5.5 Winkelpersoneel.....	35
5.6 Verwachting behoeften toeristen	36
Bijlage 1. Vragenlijsten.....	38

HOOFDSTUK

Conclusies

1. Conclusies

1.1 Inleiding

In de vigerende Winkeltijdenverordening van de gemeente Zeewolde uit 2011 is het winkels toegestaan gedurende 12 zon- en feestdagen per jaar open te zijn tussen 12:00 uur en 17:00 uur of 10.00 uur en 19.00 uur (supermarkten). Er wordt daarnaast jaarlijks aan één supermarktondernemer per toerbeurt een ontheffing verleend om op alle zon- en feestdagen geopend te zijn van 16.00 uur – 22.00 uur (in de praktijk tot 19:00 uur).

In het Collegeprogramma 2014-2018 heeft het college van B&W aangegeven dat het beleid voor zondagsopenstelling van winkels niet wordt gewijzigd. In november 2016 heeft de raad gediscussieerd over een initiatiefvoorstel van Zeewolde Liberaal om de supermarkt die elke zondag open gaat langere openingstijden te bieden, teneinde lange wachtrijen en logistieke 'problemen' het hoofd te bieden. Het college heeft naar aanleiding van de discussie een onderzoek toegezegd. De gemeente Zeewolde heeft I&O Research gevraagd dit onderzoek uit te voeren. Op basis van de resultaten kan eventueel in de volgende collegeperiode een besluit worden genomen over de openingstijden in Zeewolde.

In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Wat is het draagvlak voor de (verruiming) van de zondagopenstelling en voor de koopavond in de gemeente Zeewolde onder de bevolking, de winkeliers, het winkelpersoneel en de toeristische bezoekers?

Op basis van de resultaten van de enquêtes onder inwoners, winkeliers en winkelpersoneel en de gesprekken met eigenaren van accommodaties in de gemeente Zeewolde is deze onderzoeksvraag te beantwoorden.

1.2 Conclusies

In deze paragraaf worden de onderzoeksvragen beantwoord, die samen de hoofdvraag beantwoorden.

1 Wat is het huidige gebruik van de openstelling op zondagen en van de koopavond (al dan niet in Zeewolde)?

Inwoners: Bijna 80 procent van de inwoners van Zeewolde bezoekt wel eens een winkel op zondag (in Nederland) en ruim de helft minimaal maandelijks. Het aandeel dat op zondag wel eens dagelijkse boodschappen doet is 57 procent. Driekwart van de inwoners maakt wel eens gebruik van de koopavond (60 procent soms).

Zeewoldepanel: Onder leden van het Zeewoldepanel is het aandeel dat tenminste één keer per maand een winkel bezoekt in Zeewolde toegenomen van een derde in 2014 tot ruim de helft in 2017.

Winkeliers: Meer dan de helft van de winkeliers is de afgelopen 12 maanden minstens 1 keer open geweest op zondag. Driekwart van de winkeliers is momenteel (bijna) altijd open op koopavond, een vijfde is nooit open.

Winkelpersoneel: Van het winkelpersoneel werkt bijna de helft wel eens op zondag en twee derde wel eens op koopavond.

1 Wat is de wenselijkheid (draagvlak) voor verruiming van openstelling op zondagen en voor het handhaven van de vaste koopavond?

Inwoners: Twee op de drie inwoners van Zeewolde zijn voorstander van het verruimen van de mogelijkheden om op zondag open te zijn, 18 procent is daar tegen. Een klein deel van de inwoners zal geen of minder gebruik maken van de koopavond wanneer de winkels vaker op zondag open zijn.

Zeewoldepanel: Het aandeel dat geen zondagopenstelling in de gemeente Zeewolde wil is afgenomen van 25 procent in 2014 tot 15 procent in 2017. Twee derde van de panelleden vindt dat de gemeenteraad bij het nemen van een besluit vooral rekening moet houden met de vrijheid van winkeliers om te beslissen wanneer zij open gaan. Ook voor de panelleden geldt dat een klein deel geen of minder gebruik zal maken van de koopavond wanneer de winkels vaker op zondag open zijn.

Winkeliers: Hoewel ruim de helft van de winkeliers (56 procent) zelf niet op zondag open wil, zijn zes van de tien winkeliers van mening dat de gemeente de koopzondag volledig zou moeten vrijgeven. Vrijwel alle winkeliers die op koopavond open gaan, zullen hun openingstijden niet wijzigen wanneer de mogelijkheden voor winkelopenstelling op zondag worden verruimd.

Winkelpersoneel: Een derde van het winkelpersoneel zou vaker willen werken op zondag, meer dan de helft niet vaker of nooit.

2 Om welke branches en om welke winkeltijden gaat het daarbij op zondag?

Inwoners: Twee derde van de inwoners zou graag willen dat alle supermarkten wekelijks op zondag open mogen (64 procent) en 18 procent is voor wekelijkse opening van één supermarkt (huidige regeling). Voor bouwmarkten/tuincentra wenst de helft van de inwoners een wekelijkse opening en voor overige winkels ruim een derde. De voorkeuren voor openings- en sluitingstijden op zondag verschillen ook per branche, grofweg: supermarkten 10-19 uur; bouwmarkten/tuincentra 10-17 uur en overige winkels 12-17 uur.

Zeewoldepanel: Onder panelleden is er een duidelijke voorkeur voor het volledig vrijgeven van de koopzondag (46 procent) boven gedeeltelijke openstelling voor winkeliers (22 procent) en openstelling alleen voor supermarkten (10 procent).

Winkeliers: Onder de vijf winkels die elke week op zondag open willen zijn vier supermarkten. Zij willen open om 10 of 12 uur en sluiten om 19 uur.

Winkelpersoneel: Het is vooral het personeel van supermarkten en bouwmarkten dat (vaker) wil werken op zondag.

3 Wat zijn de maatschappelijke en economische effecten van de huidige zondagopenstelling en bij eventuele verruiming?

De *economische effecten* die zijn bekeken, zijn omzet, koopkrachtbinding en toerisme.

Omzet: Drie van de tien winkeliers ervaren een beperkte of substantiële verhoging van de omzet als gevolg van de huidige koopzondagen. Vijf procent ervaaarde juist een omzetverlaging. Het overige deel bemerkte geen invloed of wist het niet.

Zes van de tien winkeliers verwachten geen invloed op hun omzet als het alle supermarkten wordt toegestaan iedere zondag open te gaan. Een vijfde verwacht in dat geval een substantiële omzetverhoging. Wanneer alle winkeliers vaker open mogen, verwacht 21 procent een beperkte omzetverhoging en 12 procent een omzetverlaging.

Koopkrachtbinding: Ondanks dat er één supermarkt open is, vindt er afvloeiing van koopkracht plaats naar omliggende gemeenten, met name Almere en Nijkerk (voor dagelijkse boodschappen). Van de inwoners die wel eens winkelen op zondag bezoekt ruim 90 procent winkels in andere gemeenten dan Zeewolde voor recreatief winkelen of funshoppen op zondag. Van de panelleden geeft ruim twee vijfde (43 procent) aan een winkel buiten Zeewolde te bezoeken omdat in Zeewolde niet alle winkels open zijn op zondag.

Als de winkels in Zeewolde iedere zondag open zouden mogen, verwacht een meerderheid van de panelleden hiervan gebruik te zullen maken. Ongeveer een vijfde zou alleen van de supermarkt gebruik maken.

Toerisme: Drie van de tien winkeliers verwachten dat Zeewolde aantrekkelijker wordt voor toeristen wanneer het ze wordt toegestaan vaker open te gaan op zondag. Het overige deel verwacht dit niet of weet het niet.

Uit navraag onder eigenaren/beheerders van accommodaties in de gemeente Zeewolde blijkt dat er een beperkte vraag is van toeristen naar opening van winkels op zondag. Het betreft dan vooral behoefte aan het doen van boodschappen, door gasten van de kleinere parken in de nabijheid van de kern Zeewolde. Voor recreatief winkelen/funshoppen is Zeewolde niet in beeld.

Er is ook gekeken naar *maatschappelijke effecten* van eventuele verruiming: beleving van de zondag, overlast door laden- en lossen, verkeer en parkeren en gevolgen voor het personeel.

Beleving van de zondag: Twee derde van de inwoners verwacht een positief effect op de beleving van de zondag als de winkels in Zeewolde vaker op zondag open mogen.

Overlast: Driekwart van de inwoners ervaart nu geen overlast van supermarkten op zondag en verwacht dit ook niet als alle supermarkten op zondag open zouden mogen. Acht procent verwacht in dat geval meer overlast (toename van verkeer, parkeeroverlast en drukte in het algemeen) en een even groot deel verwacht juist afname van overlast (door spreiding van de bezoekers over de winkels en over de dag).

Personeel: Twee derde van de winkeliers verwacht dat, wanneer ze (vaker) op zondag open gaan, verplicht werken op zondag niet nodig zal zijn. Een deel zal personeel verplichten te werken om de diensten eerlijk te verdelen.

Van het winkelpersoneel verwachten enkelen dat hun werkgever ze zal verplichten op zondag te werken als de winkel (vaker) op zondag open gaat. De helft verwacht dat ze niet verplicht zullen worden en twee vijfde gaat ervan uit dat de winkel niet open zal gaan op zondag.

4 Wat is eventueel de beste dag en het beste tijdsvenster voor de koopavond?

Als gewenste openingstijd voor de koopavond noemen negen van de tien inwoners opening vanaf 18 uur. Als gewenste tijd voor sluiting noemt drie kwart 21 uur. Elf procent zou willen dat de winkels op koopavond tot 22 uur open zijn.

5 Zijn de uitkomsten afhankelijk van relevante achtergrondkenmerken van de verschillende groepen (b.v. type winkel, locatie, leeftijd etc.)?

Inwoners: Het draagvlak voor volledig vrijgeven van de koopzondag is groter onder de inwoners van 18 t/m 44 jaar (ruim 80 procent eens) dan onder inwoners van 60 jaar en ouder (58 procent eens). Het zijn relatief vaker de ouderen (60+) die geen behoefte hebben aan de openstelling van winkels. Onder deze groep is een relatief groot deel dat een negatief effect verwacht op de beleving van de zondag wanneer de winkels vaker open mogen. Het aandeel dat verwacht meer overlast te zullen ervaren is ook groter onder ouderen.

Winkeliers: De winkeliers die de huidige frequentie waarmee ze open mogen op zondag te veel vinden hebben allemaal een kleine winkel (maximaal 5 werknemers). De winkeliers die de huidige frequentie te weinig vinden hebben vestigingen van minstens 11 werknemers. De winkeliers die liefst nooit op zondag open zouden willen zijn grotendeels kleine winkels. Het zijn vooral de supermarkten die elke zondag open zouden willen.

HOOFDSTUK

Inleiding

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

In de vigerende Winkeltijdenverordening van de gemeente Zeewolde uit 2011 is het winkels toegestaan gedurende 12 zon- en feestdagen per jaar open te zijn tussen 12:00 uur en 17:00 uur of 10.00 uur en 19.00 uur (supermarkten). Er wordt daarnaast jaarlijks aan één supermarktondernemer per toerbeurt een ontheffing verleend om op alle zon- en feestdagen geopend te zijn van 16.00 uur – 22.00 uur (in de praktijk tot 19:00 uur).

In het Collegeprogramma 2014-2018 heeft het college van B&W aangegeven dat het beleid voor zondagsopenstelling van winkels niet wordt gewijzigd. In november 2016 heeft de raad gediscussieerd over een initiatiefvoorstel van Zeewolde Liberaal om de supermarkt die elke zondag open gaat langere openingstijden te bieden, teneinde lange wachtrijen en logistieke 'problemen' het hoofd te bieden. Het college heeft naar aanleiding van de discussie een onderzoek toegezegd. De gemeente Zeewolde heeft I&O Research gevraagd dit onderzoek uit te voeren. Op basis van de resultaten kan eventueel in de volgende collegeperiode een besluit worden genomen over de openingstijden in Zeewolde.

2.2 Onderzoeksvraag

In dit onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Wat is het draagvlak voor de (verruiming) van de zondagopenstelling en voor de koopavond in de gemeente Zeewolde onder de bevolking, de winkeliers, het winkelpersoneel en de toeristische bezoekers?

We onderscheiden daarbij de volgende deelvragen:

- 1 Wat is het huidige gebruik van de openstelling op zondagen en van de koopavond (al dan niet in Zeewolde)?
- 2 Wat is de wenselijkheid (draagvlak) voor verruiming van openstelling op zondagen en voor het handhaven van de vaste koopavond?
- 3 Om welke branches en om welke winkeltijden gaat het daarbij op zondag?
- 4 Wat zijn de maatschappelijke en economische effecten van de huidige zondagopenstelling en bij eventuele verruiming?
- 5 Wat is eventueel de beste dag en het beste tijdsvenster voor de koopavond?
- 6 Zijn de uitkomsten afhankelijk van relevante achtergrondkenmerken van de verschillende groepen (b.v. type winkel, locatie, leeftijd etc.)?

2.3 Onderzoeksaanpak, respons en betrouwbaarheid

I&O Research heeft enquêtes uitgevoerd onder inwoners, winkeliers en winkelpersoneel. De mening van inwoners is zowel gepeild via een aselecte steekproef onder de bevolking als via het Zeewoldepanel. De peilingen zijn uitgevoerd in de periode van 29 september tot 22 oktober 2017. Daarnaast zijn er begin november enkele telefonische interviews gehouden met eigenaren van campings en vakantieparken in de gemeente.

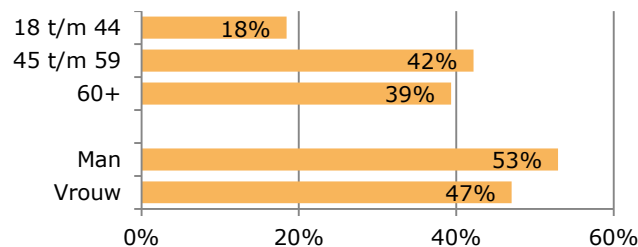
Zeewoldepanel

De gemeente Zeewolde beschikt over een digitaal inwonerspanel dat met enige regelmaat wordt gevraagd over actuele onderwerpen. Over de zondagopenstelling en de koopavond zijn al eerder (in 2014) peilingen uitgevoerd onder het panel. Een deel van de vragen kan daarom vergeleken worden met de uitkomsten van de peiling uit 2014. Hieruit kan duidelijk worden of de houding van inwoners ten aanzien van de zondagopenstelling al dan niet verschuift.

De panelleden zijn persoonlijk per mail uitgenodigd voor het onderzoek. In totaal hebben 493 van de bijna 1.200 panelleden deelgenomen aan de peiling. Dit is een respons van 41 procent. De resultaten zijn gewogen naar leeftijd en geslacht. Figuur 2.1 geeft de respons weer naar leeftijdscategorie en geslacht.

Figuur 2.1

Respons Zeewoldepanel naar leeftijd en geslacht

Inwonersenquête

Om een representatief beeld te krijgen van de gehele bevolking zijn naast het Zeewoldepanel ook 2.000 andere inwoners van Zeewolde uitgenodigd voor het onderzoek. Deze 2.000 inwoners van 18 jaar en ouder zijn aselekt getrokken uit de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP), wat betekent dat iedereen evenveel kans had om uitgenodigd te worden voor het onderzoek.

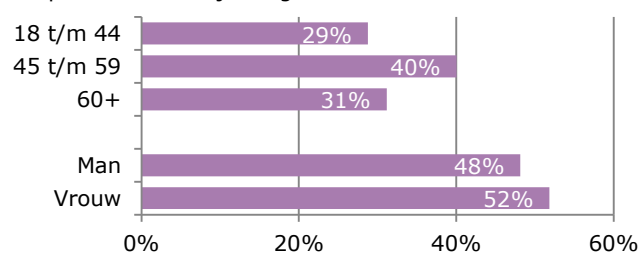
Door een fout in de steekproef zijn in eerste instantie ook uitnodigingen verstuurd aan inwoners jonger dan 18 jaar. Het ging om ruim 400 adressen. De bewoners van deze adressen hebben een excuusbrief ontvangen van de gemeente. De respons van deze groep is niet meegenomen in het onderzoek. Ter vervanging is er een nieuwe steekproef van 400 inwoners van 18 jaar en ouder getrokken. Op deze manier is de onderzoeksopzet gelijk gebleven en zijn er geen gevolgen voor de representativiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek.

De 2.000 inwoners ontvingen een brief met een uitnodiging om deel te nemen aan een online onderzoek. Op aanvraag konden zij ook een papieren vragenlijst toegestuurd krijgen. Van deze mogelijkheid hebben enkele inwoners gebruik gemaakt. In totaal hebben 677 inwoners de vragenlijst ingevuld, wat neerkomt op een respons van 34 procent. Dit responspercentage is relatief hoog en vormt een goede basis voor betrouwbare uitkomsten. Het hoge responspercentage geeft ook aan dat het onderwerp belangrijk gevonden wordt door de inwoners van Zeewolde.

In ieder onderzoek blijken bepaalde groepen méér dan anderen geneigd om mee te doen. Doorgaans doen ouderen wat vaker mee dan jongeren. Vandaar dat er een weging naar geslacht en leeftijd is toegepast op de uitkomsten. Hierdoor zijn de uitkomsten representatief voor alle inwoners van Zeewolde. Dit betekent dat bij herhaling van het onderzoek onder een andere aselechte groep van 2.000 inwoners, dezelfde uitkomsten gevonden zouden worden. Op onderdelen kunnen de uitkomsten van dit onderzoek vergeleken worden met enkele andere gemeenten waar I&O Research een dergelijk onderzoek heeft uitgevoerd.

Figuur 2.2

Respons inwonersenquête naar leeftijd en geslacht

Winkeliersenquête

Uit het Vestigingenregister Flevoland is een selectie gemaakt van winkels die vallen onder de Winkeltijdenwet. Voor de volledigheid is een controle uitgevoerd door de gemeente Zeewolde. Op deze manier is een lijst met ruim 80 winkels samengesteld. Een veldwerker van I&O Research heeft alle winkels bezocht. Tijdens het veldwerk bleken een aantal winkels niet meer te bestaan of veranderd van eigenaar. Ook werden er winkels aangetroffen die niet op de lijst stonden. Hier is ook een enquête achtergelaten. Het totale aantal uitgezette enquêtes komt daarmee op 83. De winkeliers kregen een brief met het verzoek een vragenlijst in te vullen. Dit kon zowel online als schriftelijk. Na twee weken zijn de winkeliers die nog niet hadden deelgenomen nogmaals bezocht door onze veldwerker met het verzoek om de vragenlijst in te vullen c.q. in te leveren.

Uiteindelijk hebben 43 winkeliers deelgenomen aan het onderzoek. Dit is een respons van 52 procent. Met deze respons is het mogelijk een betrouwbaar beeld te geven van de mening van de winkeliers als geheel. Eventuele verschillen naar branche of vestigingsgrootte zijn alleen kwalitatief te duiden (vaker, meer, vooral, etc.). Hiervoor worden dus geen percentages gepresenteerd.

Tabel 2.1

Respons winkeliers naar branche en vestigingsgrootte

	STEEKPROEF	RESPONS	RESPONSPERCENTAGE
Dagelijkse artikelen	22	11	50%
Mode, luxe, warenhuizen en elektronica	26	15	58%
Wonen, bouwmarkten, tuincentra	19	9	47%
Overige detailhandel	16	8	50%
t/m 5 werknemers	53	22	42%
6 t/m 10 werknemers	19	6	32%
meer dan 10 werknemers	11	10	91%
TOTAAL	83	43	52%

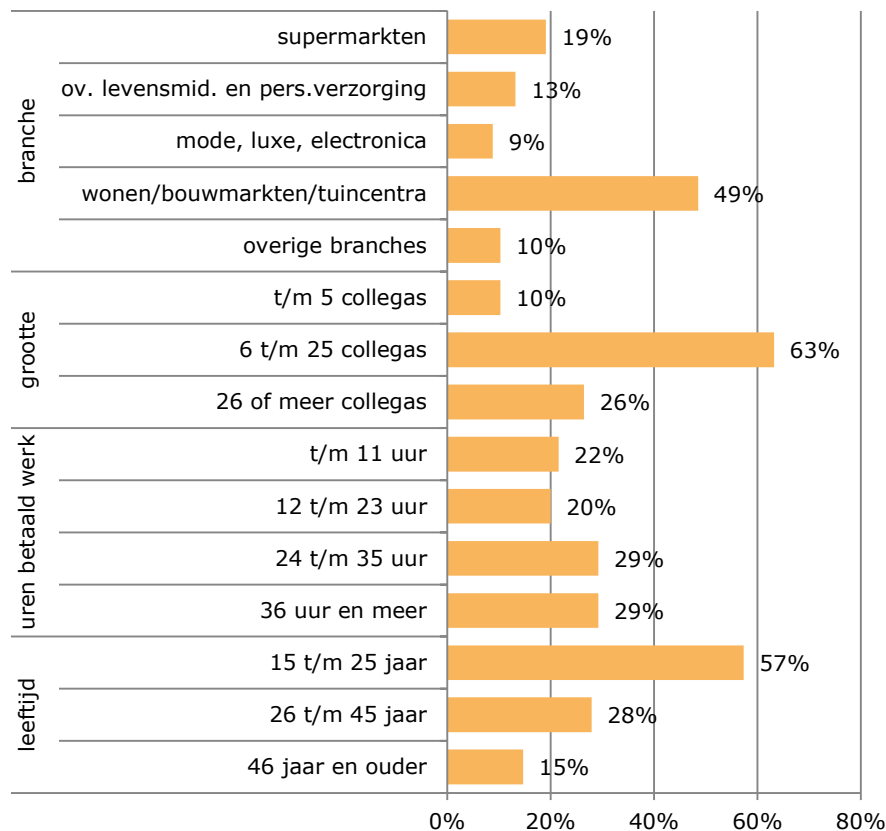
Winkelpersoneel

Voor het onderzoek onder winkelpersoneel zijn in de winkels en via de winkelier kaartjes met een persoonlijke inlogcode voor een online vragenlijst verspreid op dinsdag 3 en woensdag 4 oktober. In totaal zijn 584 kaartjes ter plaatse uitgedeeld of achtergelaten voor afwezig personeel. De uiteindelijke respons bedroeg 63, wat neerkomt op 11 procent van de door de winkeliers ter plaatse opgegeven totalen. Dit is minder dan bij vergelijkbare onderzoeken over zondagopenstelling onder winkelpersoneel. De uitkomsten van dit deelonderzoek zijn niet gewogen naar leeftijd of branche. Het is immers niet bekend wat de aandelen per branche en leeftijdsgroep van het totale winkelpersoneel in Zeewolde zijn.

In figuur 2.3 is de respons van het winkelpersoneel uitgesplitst naar branche, vestigingsgrootte, aantal uren betaald werk en leeftijd. Hierbij valt de hoge respons in de branche wonen/bouwmarkten/tuincentra op. De respons in deze groep is groter dan men op grond van het aandeel in de werkgelegenheid volgens het vestigingenregister zou verwachten (rond de 25 procent).

Figuur 2.3

Respons winkelpersoneel naar achtergrondkenmerk

Eigenaren accommodaties

De gemeente Zeewolde heeft verzocht om een beeld te krijgen van de behoefte van toeristen voor de winkelopenstelling op zondag. Het onderzoek werd uitgevoerd na afloop van het toeristische seizoen. Het was dus niet mogelijk toeristen zelf te benaderen. Daarom is gekozen voor het benaderen van eigenaren van accommodaties in de gemeente Zeewolde. Hen is gevraagd een inschatting te geven van de behoefte van hun gasten naar de openstelling van winkels in Zeewolde. In totaal zijn zeven eigenaren van campings en vakantieparken in de gemeente Zeewolde benaderd voor een korte telefonische enquête. Deze ondernemers hebben allen deelgenomen.

2.4 Leeswijzer

Het rapport start met een conclusie die de hoofd- en deelvragen beantwoordt. Dit rapport beschrijft in hoofdstuk 3 het huidige gebruik van de winkelopenstelling op zondagen onder achtereenvolgens inwoners, panelleden, winkeliers en winkelpersoneel. Hoofdstuk 4 beschrijft het draagvlak voor uitbreiding van de winkelopenstelling op zondagen onder deze groepen. Hoofdstuk 5 behandelt de verwachte economische en maatschappelijke effecten van verruiming van de zondagopenstelling op basis van de resultaten van de antwoorden van inwoners en winkeliers. Ook de positie van de koopzondag en de verwachte behoeften van toeristen in Zeewolde komen in dit hoofdstuk aan bod. In de bijlagen zijn de vragenlijsten weergegeven.

HOOFDSTUK

Gebruik winkelpenstelling op zondag

3. Gebruik winkelpenstelling op zondag

Samenvatting

Inwoners

- Bijna 80 procent van de inwoners van Zeewolde bezoekt wel eens een winkel op zondag (in Nederland, ongeacht de branche) en ruim de helft minimaal maandelijks.
- Driekwart van de inwoners die op zondag dagelijkse boodschappen doet, deed dat de laatste keer in Zeewolde. De inwoners die op zondag recreatief gingen winkelen deden dit vooral in Almere (44 procent) en Amersfoort (20 procent).

Burgerpanel

- Winkelbezoek op zondag onder panelleden is gelijk aan het beeld uit de representatieve inwonersenquête.
- De belangrijkste reden om op zondag buiten Zeewolde een winkel te bezoeken is omdat in Zeewolde niet alle winkels open zijn op zondag, gevolgd door elders winkelen als dagrecreatie.
- Ten opzichte van 2014 is het bezoek aan winkels op zondag in Zeewolde toegenomen.

Winkeliers

- Meer dan de helft van de winkeliers is de afgelopen 12 maanden minstens 1 of 2 keer open geweest. Service aan de klant is de belangrijkste reden om wel open te gaan, persoonlijke redenen als geloofsovertuiging de belangrijkste reden om juist niet open te gaan.

Winkelpersoneel

- Minder dan de helft van het winkelpersoneel dat deelnam aan het onderzoek werkt wel eens op zondag en 10 procent heeft zondag als vaste werkdag. Twee derde van het winkelpersoneel werkt wel eens op koopavond (vrijdag), met een evenwichtige verdeling tussen incidenteel en vast.

3.1 Inleiding

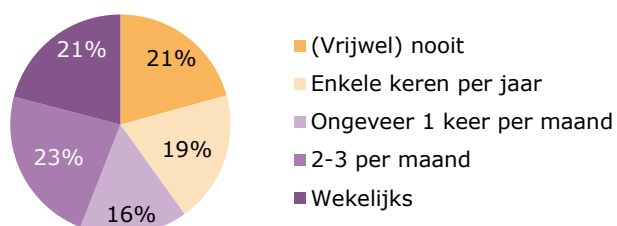
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige situatie van de (koop)zondag: wat is het huidige gebruik van de winkelpenstelling op zon- en feestdagen en hoe is de beleving ervan?

3.2 Inwonersenquête

Als eerste zijn aselect gekozen mensen in Zeewolde gevraagd hoe vaak zij het afgelopen jaar op zondag een winkel in Nederland bezocht hebben. Ongeveer een vijfde (21 procent) bezocht (vrijwel) nooit een winkel op zondag, terwijl een even groot percentage wekelijks op zondag een bezoek bracht aan een winkel. Bijna 80 procent van de inwoners winkelde minimaal één keer per maand op zondag.

Figuur 3.1

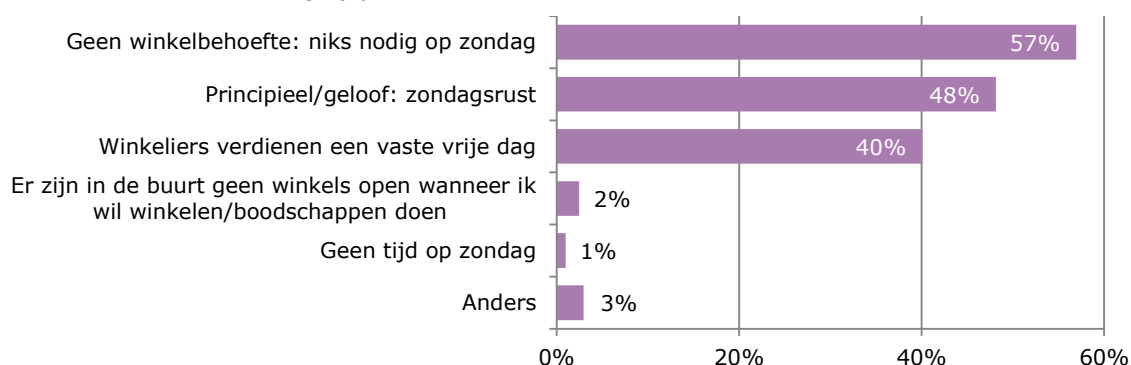
Hoe vaak heeft u het afgelopen jaar op zondag een winkel bezocht in Nederland?

Inwoners die zeggen (vrijwel) nooit een winkel te bezoeken op zondag geven als belangrijkste reden dat ze niks nodig hebben op zondag (57 procent; figuur 3.2). Ook zondagsrust vanuit principe of geloofsovertuiging is voor bijna de helft (48 procent) een reden om niet te winkelen op zondag. Daarbij vindt 40 procent dat winkeliers een vaste vrije dag verdienen, wat voor hen een reden is om vrijwel nooit op zondag een winkel te bezoeken. Het ontbreken van winkels in de buurt die open zijn op zondag en het niet hebben van tijd op zondag, zijn redenen die inwoners van Zeewolde het minst noemen.

Figuur 3.2

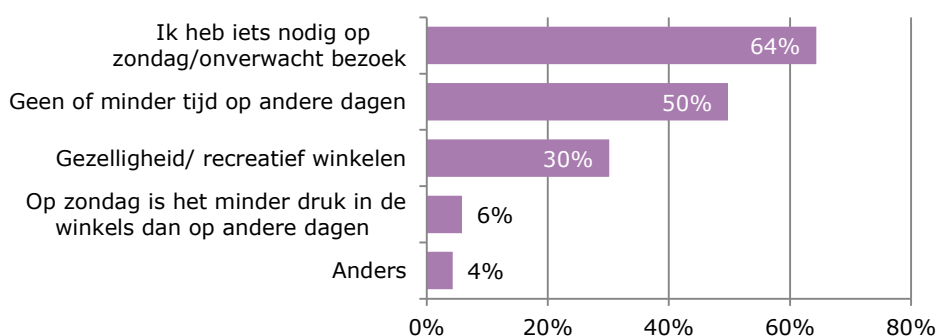
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (vrijwel) nooit winkelt en/of boodschappen doet op zondag?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Ook inwoners die (wel eens) op zondag winkelen zijn gevraagd naar hun belangrijkste redenen hiervoor. Bijna twee derde (64 procent) bezoekt op zondag een winkel omdat ze iets nodig hebben, bijvoorbeeld als ze onverwacht bezoek ontvangen. Andere belangrijke redenen zijn het ontbreken van tijd op andere dagen (50 procent) en de gezelligheid tijdens het recreatief winkelen (30 procent). Een klein deel (6 procent) noemt als reden dat het in winkels op zondag minder druk is dan op andere dagen.

Figuur 3.3

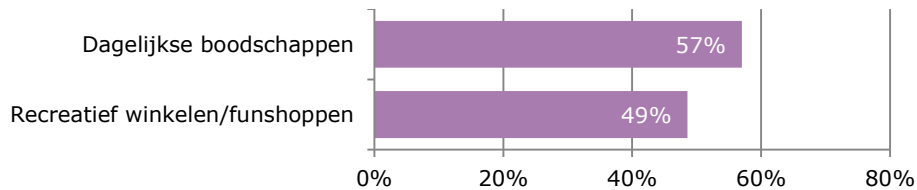
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wel eens) op zondag winkelt en/of boodschappen doet?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Er zijn twee veel voorkomende doelen voor winkelbezoek op zondag: het doen van dagelijkse boodschappen en recreatief winkelen (funshoppen). Ruim meer dan de helft van de inwoners van Zeewolde (57 procent) doet op zondag wel eens dagelijkse boodschappen. Een iets minder groot deel (49 procent) gaat op zondag wel eens recreatief winkelen/funshoppen (in Zeewolde of elders).

Figuur 3.4

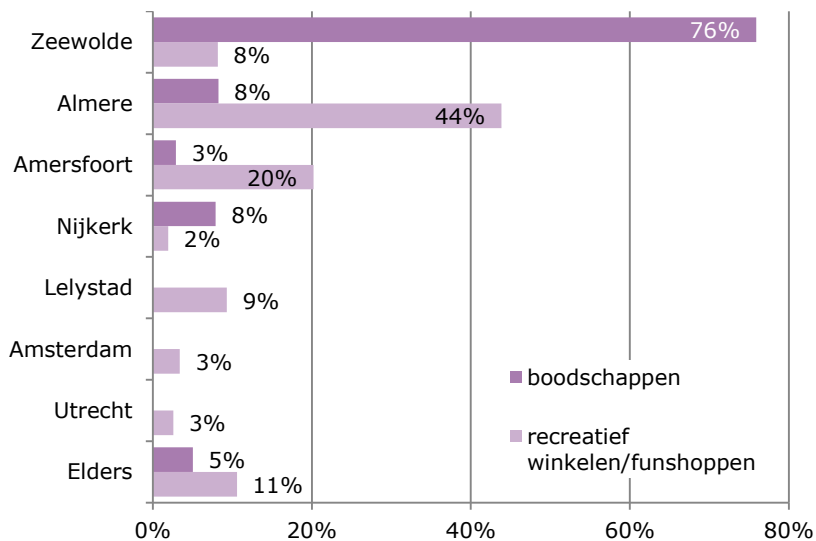
Doet u op zondag wel eens dagelijkse boodschappen of gaat u wel eens (recreatief of gericht) winkelen? (van totaal aantal inwoners)

De overgrote meerderheid van de inwoners van Zeewolde die wel eens dagelijkse boodschappen doet op zondag, deed dat voor het laatst in hun eigen gemeente (76 procent). Veel minder vaak bezochten zij daarvoor omliggende gemeenten zoals Almere en Nijkerk (beide 8 procent) en helemaal niet in grote steden Lelystad, Amsterdam en Utrecht. De meeste inwoners die wel eens recreatief winkelen of funshoppen gingen hiervoor de laatste keer naar Almere (44 procent). Een vijfde van deze inwoners ging voor het laatst naar Amersfoort om recreatief te winkelen. In Zeewolde winkelde slechts 8 procent van de inwoners voor het laatst recreatief.

Figuur 3.5

In welke gemeente heeft u voor het laatst op zondag een winkel bezocht voor boodschappen, recreatief winkelen of funshoppen?

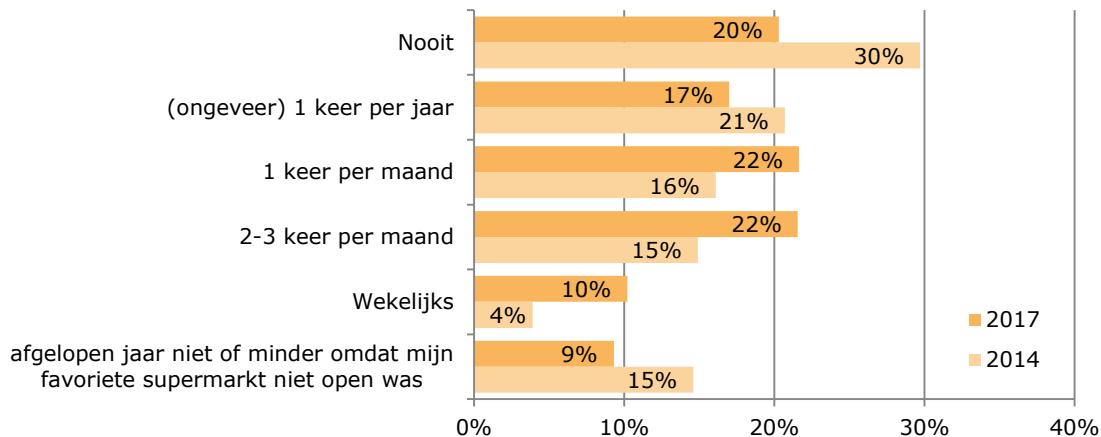
3.3 Zeewoldepanel

Het burgerpanel van Zeewolde beantwoorde, net als in 2014, ook enkele vragen over hun bezoek aan winkels op zondag. In dit geval ging het om winkelbezoek in Zeewolde.

Een vijfde van de panelleden bezoekt nooit op zondag een winkel om te winkelen of om boodschappen te doen (figuur 3.6). Een iets kleiner deel (17 procent) zegt ongeveer één keer per jaar op zondag een winkel te bezoeken. Meer dan de helft van de panelleden (54 procent) bezoekt minimaal één keer per maand een winkel op zondag om boodschappen te doen of om te winkelen. Daarbij zegt 9 procent in 2017 winkels niet of minder bezocht te hebben op zondag omdat hun favoriete supermarkt niet open was. Het winkelbezoek op zondag is toegenomen sinds 2014. Toen bezocht ruim een derde minimaal één keer per maand een winkel in Zeewolde op zondag, in 2017 is dit aandeel 54 procent. Het aandeel dat nooit een winkel bezocht nam af van 30 procent naar 20 procent.

Figuur 3.6

Hoe vaak heeft u in het afgelopen jaar ergens in Zeewolde op zondag gewinkeld of boodschappen gedaan?

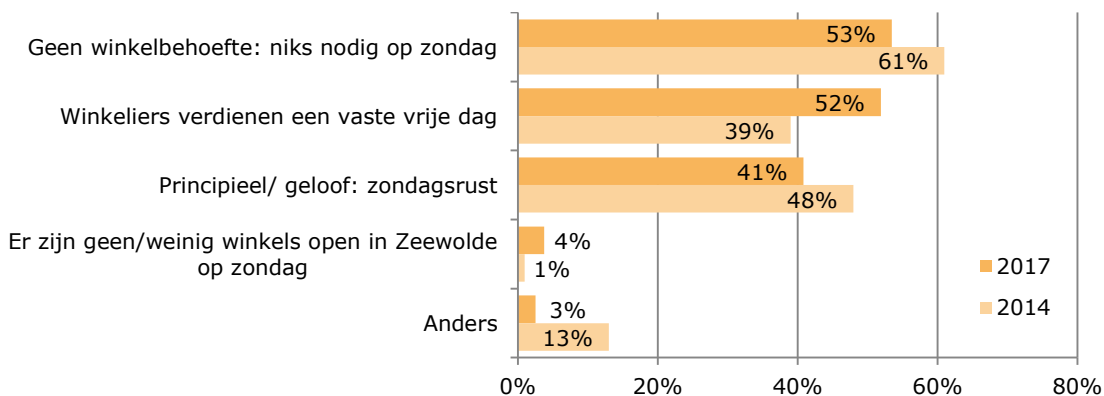

Mensen die aangeven niet te winkelen of boodschappen te doen op zondag noemen als voornaamste redenen dat ze niks nodig hebben op zondag (53 procent) en dat ze vinden dat winkeliers een vaste vrije dag verdienen (52 procent). Ongeveer twee vijfde van de panelleden geeft aan dat zondagsrust vanuit principe of geloofsovertuiging de reden is om op zondag geen winkel te bezoeken. De redenen dat er geen of weinig winkels open zijn op zondag in Zeewolde noemt minder dan 5 procent van de panelleden. In vergelijking met 2014 zijn er minder panelleden die principe/geloof als motief noemen en meer panelleden die vinden dat winkeliers een vaste vrije dag verdienen.

Figuur 3.7

Wat zijn de belangrijkste redenen dat u niet winkelt en/of boodschappen doet op zondag?

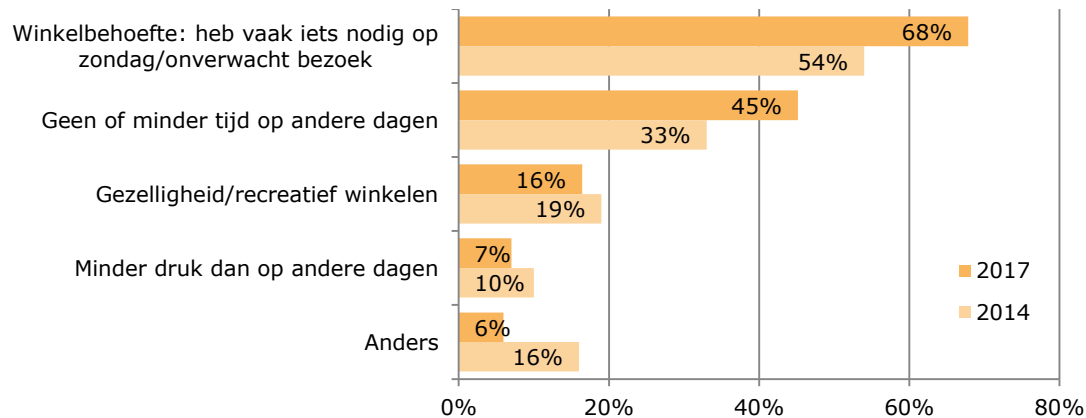
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Ook panelleden die (wel eens) op zondag winkelen of boodschappen doen gaven hiervoor hun belangrijkste redenen. Meer dan twee derde (68 procent) zegt dat ze vaak iets nodig hebben op zondag, door bijvoorbeeld onverwacht bezoek. Bijna de helft van de panelleden (45 procent) geeft aan op andere dagen geen of minder tijd te hebben om te winkelen of om boodschappen te doen. De gezelligheid en het recreatieve winkelen is voor 16 procent de belangrijkste reden om op zondag een winkel te bezoeken. Een klein deel van de mensen (7 procent) bezoekt op zondag een winkel met als belangrijkste reden dat het minder druk is dan op andere dagen van de week. De winkelbehoefte en het ontbreken van tijd op andere dagen worden allebei vaker genoemd dan in 2014. De overige redenen worden iets minder vaak genoemd.

Figuur 3.8

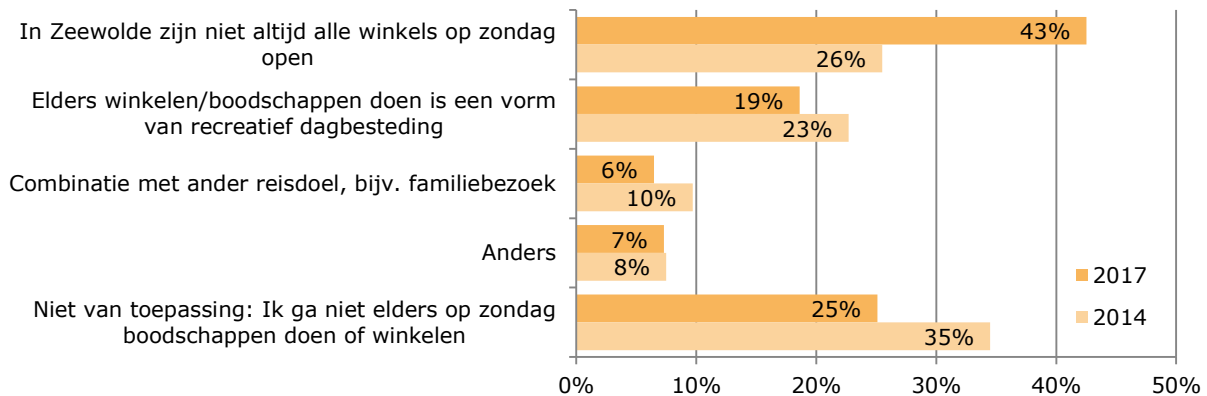
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wel eens) op zondag winkelt en/of boodschappen doet?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Wanneer leden van het panel buiten Zeewolde winkelen op zondag, dan doen ze dit voornamelijk omdat in Zeewolde niet altijd alle winkels open zijn op zondag (43 procent). Dit aandeel is toegenomen ten opzichte van 2014 (26 procent). Bijna een vijfde (19 procent) geeft aan dat elders winkelen of boodschappen doen voor hen een vorm van recreatieve dagbesteding is. Een kwart van de panelleden zegt niet elders boodschappen te doen of te winkelen op zondag. Dit aandeel is kleiner dan in 2014 (35 procent).

Figuur 3.9

Als u elders dan in Zeewolde op zondag boodschappen doet of gaat winkelen, wat is daar dan de reden van?

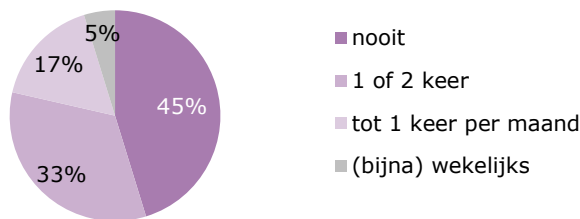

3.4 Winkeliers

Naast de inwoners, is ook de winkeliers van Zeewolde gevraagd naar de openstelling van hun winkels op zondag. Als eerste is winkeliers in Zeewolde gevraagd hoe vaak hun winkel open was op zondag in de afgelopen twaalf maanden. Bijna de helft van hen zegt hun winkel het afgelopen jaar niet open te hebben gehad op zondag. Een derde van de winkeliers is afgelopen jaar één of twee keer open geweest op zondag en bijna een vijfde opende hun winkel maximaal één keer per maand. Vijf procent zegt dat hun winkel wekelijks open was in het afgelopen jaar.

Figuur 3.10

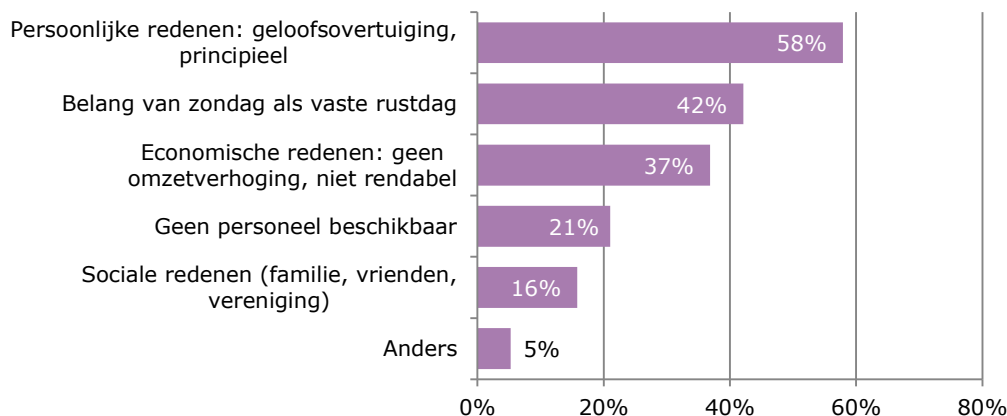
Hoe vaak bent u in de afgelopen 12 maanden open geweest op zondag?

Voor winkeliers die hun winkel het afgelopen jaar niet op zondag open hebben gehad, geldt een persoonlijke reden zoals principe of geloofsovertuiging als belangrijkste. Ruim twee vijfde ziet het belang van zondag als vaste rustdag als belangrijkste reden om hun winkel niet te openen. Economische redenen noemt ruim een derde van de winkeliers als reden om niet open te gaan op zondag. Concreet bedoelen winkeliers hiermee dat het niet rendabel is en dat de omzet niet verhoogt door zondag de winkel te openen.

Figuur 3.11

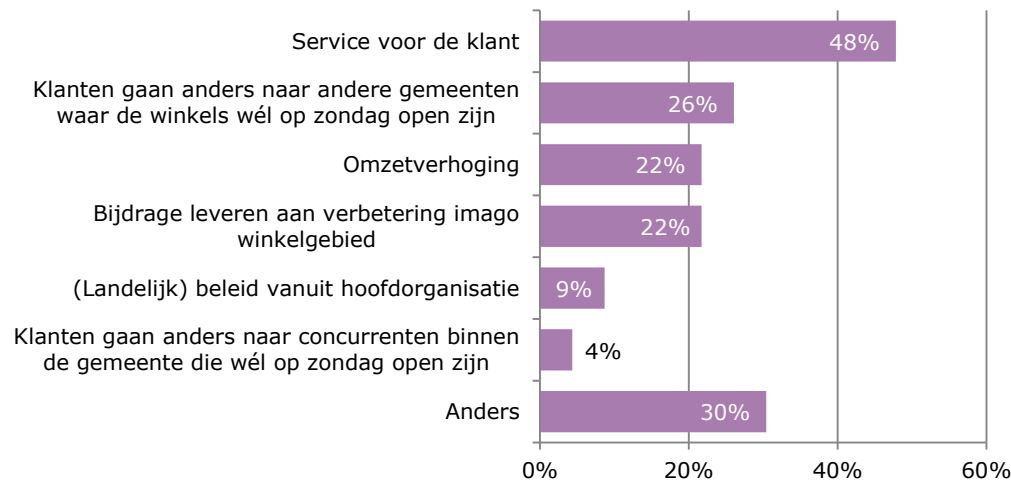
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u in de afgelopen 12 maanden niet open bent geweest op een zondag?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Voor winkeliers die in het afgelopen jaar wel open zijn geweest op zondag, is de service voor de klant de belangrijkste reden hiervoor (48 procent). Het verliezen van klanten aan andere gemeente waar winkels wel open zijn op zondag (26 procent), omzetverhoging (22 procent) en een bijdrage leveren aan de verbetering van het imago van het winkelgebied (22 procent) zijn redenen die winkeliers in mindere mate noemen. Ongeveer een tiende van de winkeliers (10 procent) zegt dat het beleid van de hoofdorganisatie de reden is dat de winkel in het afgelopen jaar was geopend op zondag. Slechts 4 procent zegt open te zijn geweest op zondag omdat klanten anders naar concurrenten binnen de gemeente Zeewolde gaan die wel open zijn op zondag.

Figuur 3.12

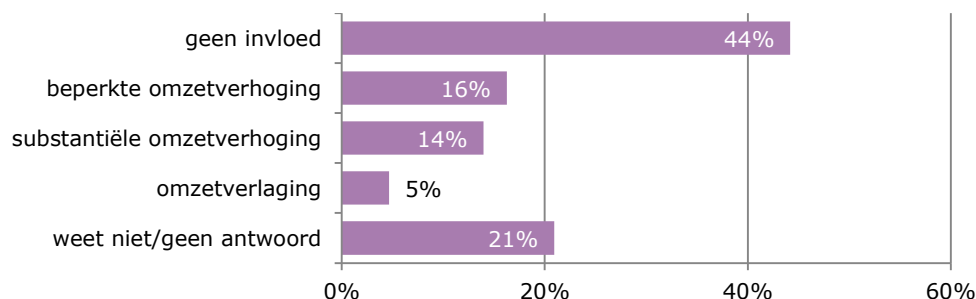
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u in de afgelopen 12 maanden open bent geweest op een (of meer) zondag(en)?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Winkeliers is ook gevraagd in welke mate de huidige koopzondagen invloed hebben op hun omzet. Ruim twee vijfde (44 procent) zegt dat de koopzondagen hun omzet niet beïnvloedt. Zestien procent geeft aan dat de huidige koopzondagen een beperkte omzetverhoging als gevolg hebben en een iets minder groot deel (14 procent) merkt een substantiële omzetverhoging door de koopzondagen. Ook zegt 5 procent van de winkeliers zelfs omzetverlaging te ervaren door de huidige koopzondagen. Ongeveer een vijfde weet niet welke invloed de koopzondagen hebben op hun omzet of wil liever geen antwoord geven.

Figuur 3.13

In welke mate hebben de huidige koopzondagen invloed op uw omzet?

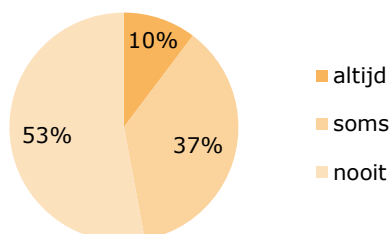

3.5 Winkelpersoneel

Ten slotte is het winkelpersoneel gevraagd hoe vaak zij werken op (koop)zondagen en koopavonden. Tien procent van het winkelpersoneel in Zeewolde zegt altijd te werken op zondag. Meer dan een derde werkt soms op zondag en ruim de helft (53 procent) werkt nooit op zondag.

Figuur 3.14

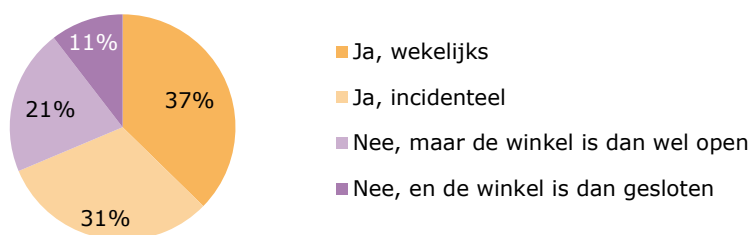
Werkt u wel eens op zondag in deze vestiging?

Ruim een derde van het winkelpersoneel werkt wekelijks op koopavond, terwijl dit voor 31 procent incidenteel is. Ongeveer een vijfde zegt niet te werken op de koopavond in een winkel die dan wel open is. Elf procent van het winkelpersoneel in Zeewolde werkt niet op de koopavond omdat de winkel waarin zij werken dan niet geopend is.

Figuur 3.15

Werkt u momenteel tijdens koopavond (vrijdagavond)?

HOOFDSTUK

Wensen winkeltijden op zondag

4. Wensen winkeltijden op zondag

Samenvatting

Inwoners

- Twee op de drie inwoners van Zeewolde is voorstander van het verruimen van de mogelijkheden om op zondag open te zijn, 18 procent is daar tegen. De behoefte aan verruimde openingstijden voor supermarkten is groter dan die voor andere winkels.
- Voorkeuren voor openings- en sluitingstijden op zondag verschillen per branche: supermarkten 10-19 uur; bouwmarkten/tuincentra 10-17 uur en overige winkels 12-17 uur.

Burgerpanel

- Volgens de leden van het burgerpanel dienen keuzevrijheid en wensen/behoefte van winkeliers en consumenten de belangrijkste overwegingen te zijn van raadsleden bij het nemen van een besluit over de koopzondag.
- Volledig vrijgeven van de koopzondag voor alle winkels heeft de voorkeur boven gedeeltelijk vrijgeven (supermarkten altijd en andere winkels tot een maximum van 12 keer per jaar). Dit aandeel is toegenomen sinds 2014. Het aandeel dat geen zondagopenstelling wil is gedaald.

Winkeliers

- De huidige mogelijkheden om op zondag open te gaan zijn volgens de meeste winkeliers voldoende of men heeft er geen mening over. De aandelen winkeliers die de huidige mogelijkheden te beperkt of juist te veel vinden zijn in evenwicht.
- Meer dan de helft van de winkeliers zou de winkel nooit op zondag willen openen. Veel winkeliers die wel open willen hebben een voorkeur voor openingstijden van 12 tot 17 uur.
- Zes van de tien winkeliers vinden dat de gemeente de koopzondag volledig moet vrijgeven.

Winkelpersoneel

- Een derde van het winkelpersoneel zou vaker willen werken op zondag, meer dan de helft niet vaker of nooit. Belangrijkste reden om wel op zondag te willen werken is extra verdienen, belangrijkste redenen om niet op zondag te werken zijn behoefte aan een vaste vrije dag en tijd voor sociale activiteiten met vrienden of familie.

4.1 Inleiding

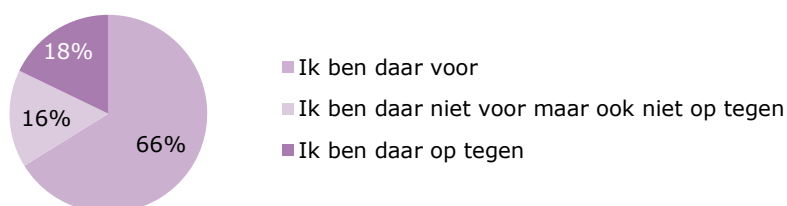
In dit hoofdstuk worden de wensen met betrekking tot de openstelling op zondag in beeld gebracht. Achtereenvolgens presenteren we de resultaten van de inwonersenquête, de peiling onder het Zeewoldepanel, de enquête onder winkeliers en de enquête onder personeel.

4.2 Inwonersenquête

De inwoners is gevraagd wat men ervan vindt als alle winkels Zeewolde de mogelijkheid krijgen om vaker op zondag open te gaan (figuur 4.1). Twee derde van de inwoners is hier voor. Het aandeel tegenstanders en inwoners met een neutrale houding is ongeveer gelijk, op elk een zesde.

Figuur 4.1

Wat vindt u ervan als alle winkels in de gemeente de mogelijkheid krijgen om vaker op zondag open te gaan?

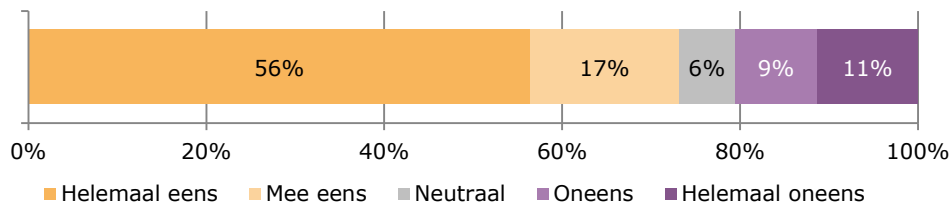
Van de inwoners tussen 18 en 44 jaar is drie kwart voor de mogelijkheid dat winkels vaker op zondag open gaan. Onder inwoners van 60 jaar en ouder is dit aandeel minder dan de helft.

Vervolgens is de vraag naar het verruimen van de openstelling op zondag scherper gesteld met de volgende stelling: "De gemeente moet koopzondag volledig vrijgeven. Ondernemers mogen zelf bepalen op welke zondagen ze open gaan". Met deze formulering is het aandeel inwoners dat een neutraal antwoord geeft een stuk lager (figuur 4.2). Meer dan de helft van de inwoners is sterk voorstander van het volledig vrijgeven van de koopzondag (56 procent helemaal eens). Ongeveer een op de tien inwoners is sterk tegenstander (11 procent helemaal oneens).

Ook het draagvlak voor volledig vrijgeven van de koopzondag is groter onder de inwoners van 18 t/m 44 jaar (ruim 80 procent eens) dan onder inwoners van 60 jaar en ouder (58 procent eens).

Figuur 4.2

In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling? "De gemeente moet koopzondagen volledig vrijgeven. Ondernemers mogen zelf bepalen op welke zondagen ze open gaan."

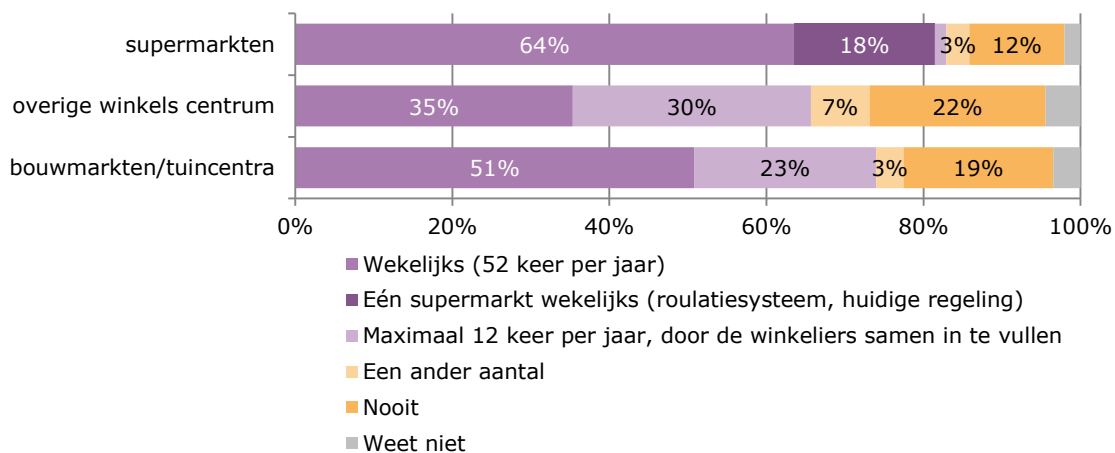

Onderstaande figuur (4.3) geeft een indruk van de mate waarin inwoners zouden willen dat winkels open zijn op zondag, voor verschillende branches. Bijna twee derde van de inwoners zou graag willen dat supermarkten elke zondag open zijn. Ongeveer een vijfde van de inwoners (18 procent) vindt het wel genoeg als er wekelijks één supermarkt open is, het huidige roulatiesysteem. Een minderheid van 12 procent van de inwoners wil helemaal niet dat supermarkten open zijn op zondag. Voor overige winkels in het centrum is het aandeel inwoners dat zou willen dat deze wekelijks open zijn 35 procent, voor bouwmarkten/tuincentra 51 procent. Het aandeel inwoners dat zou willen dat winkels in deze branches nooit open zijn op zondag is ongeveer een vijfde.

Het zijn relatief vaker de ouderen (60+) die geen behoefte hebben aan de openstelling van winkels.

Figuur 4.3

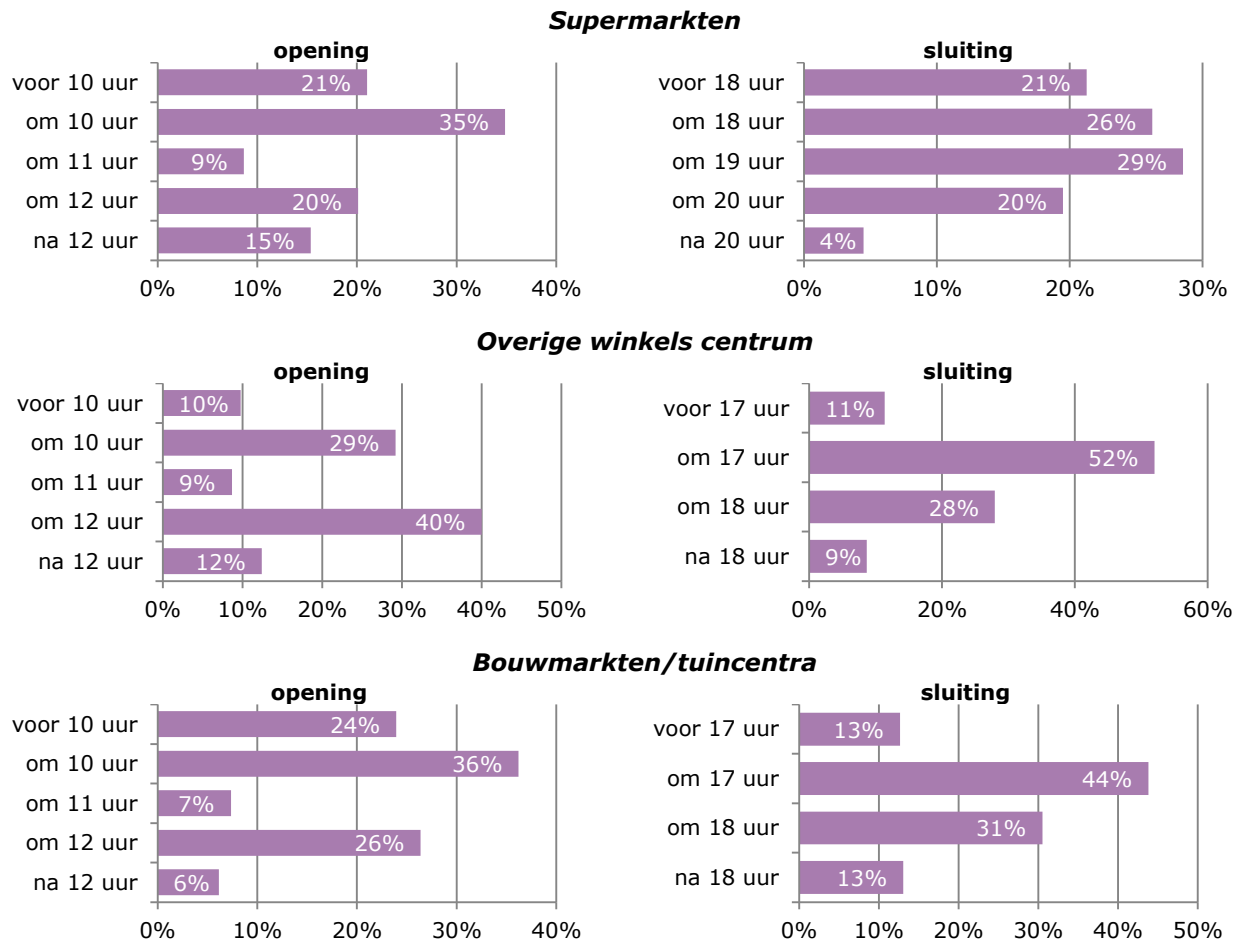
Hoe vaak zou u willen dat genoemde winkels in de gemeente Zeewolde op zondag open zijn?

Aan inwoners die voor verruiming van de winkelopstelling op zondag zijn is gevraagd wat hun voorkeuren zijn voor openings- en sluitingstijden in de verschillende branches (figuur 4.4). Voor supermarkten is er een voorkeur voor opening om 10 uur (35 procent genoemd). De meest genoemde sluitingstijd is 19 uur (29 procent), maar sluiting om 18 uur is bijna even vaak genoemd (26 procent). Voor overige winkels in het centrum is er een duidelijke voorkeur voor opening om 12 uur en sluiting om 17 uur, voor bouwmarkten en tuincentra is dat 10 uur open en 17 uur sluiten.

Figuur 4.4

Op welk tijdstip zou u willen dat de winkels open zijn op zondag?

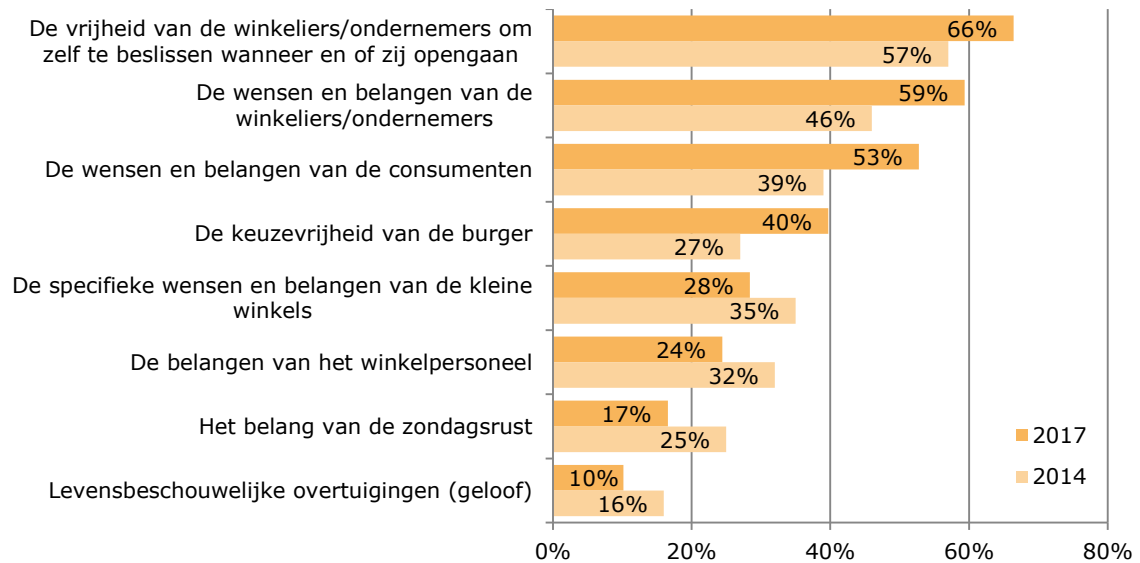

4.3 Zeewoldepanel

Leden van het burgerpanel Zeewolde kregen de vraag voorgelegd waar de gemeenteraad rekening mee moest houden bij het nemen van een besluit over de winkelopstelling op zondag (figuur 4.5). Zij konden hierbij maximaal vier antwoorden geven. De meest genoemde belangen zijn: de keuzevrijheid van winkeliers/ondernemers (66 procent); de wensen en belang van winkeliers/ondernemers (59 procent); de wensen en belangen van consumenten (53 procent) en de keuzevrijheid van de burger (40 procent). Deze vier belangen werden allemaal vaker genoemd dan in 2014. Het minst genoemd zijn levensbeschouwelijke overtuigingen en het belang van de zondagsrust. Deze werden net als de belangen van kleine winkels en het winkelpersoneel minder vaak genoemd dan in 2014.

Figuur 4.5

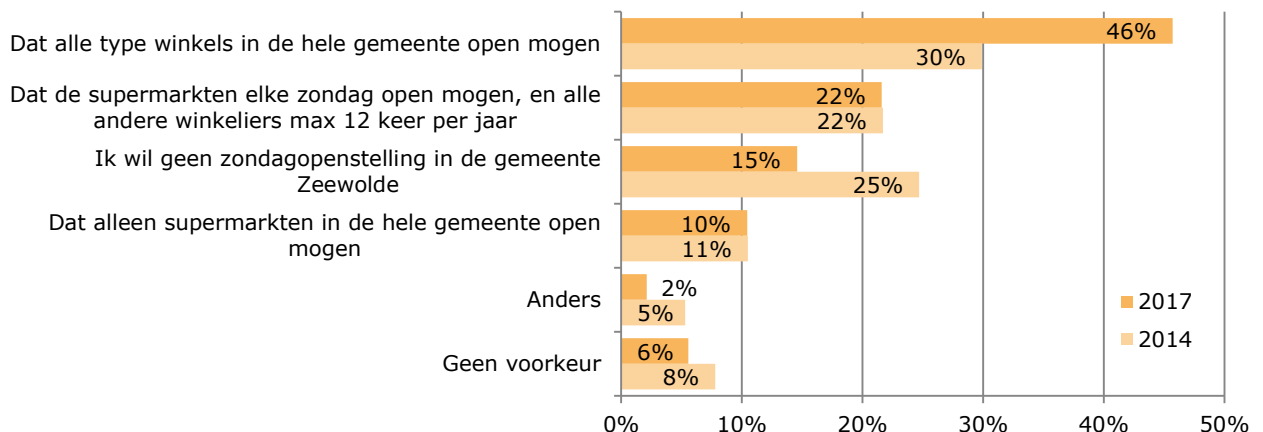
Bij het nemen van een besluit over de openstelling van winkels op zondag moet de gemeenteraad vooral rekening houden met ... (maximaal vier antwoorden mogelijk)

Onder panelleden is er een duidelijke voorkeur voor het volledig vrijgeven van de koopzondag (46 procent) boven gedeeltelijke openstelling voor winkeliers (supermarkten elke week, overige winkels 12 keer) en openstelling alleen voor supermarkten (figuur 4.6). Hier is een duidelijke verschuiving zichtbaar ten opzichte van 2014: de groep die geen zondagsopenstelling wil is afgenomen van een kwart naar 15 procent en de voorkeur voor volledig vrijgeven nam toe van 30 procent naar bijna de helft (46 procent). Het aandeel tegenstanders van winkelopenstelling op zondag in Zeewolde is onder panelleden vergelijkbaar met de resultaten van de inwonersenquête.

Figuur 4.6

Wat heeft uw voorkeur wat betreft zondagopenstelling in Zeewolde?

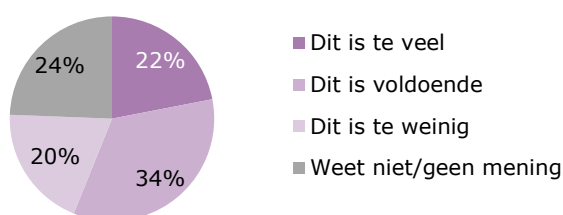
4.4 Winkeliers

Winkeliers zelf zijn evenwichtig verdeeld over de vraag of de huidige frequentie waarmee ze hun winkel mogen openen op zondag (figuur 4.7). Een vijfde vindt de huidige mogelijkheden te veel en een even groot aandeel vindt het te weinig. Het merendeel van de winkeliers vindt de huidige mogelijkheden wel voldoende zo, of heeft hier geen mening over.

De winkeliers die de huidige frequentie waarmee ze open mogen op zondag te veel vinden hebben allemaal een kleine winkel (maximaal 5 werknemers). De winkeliers die de huidige frequentie te weinig vinden hebben vestigingen van minstens 11 werknemers.

Figuur 4.7

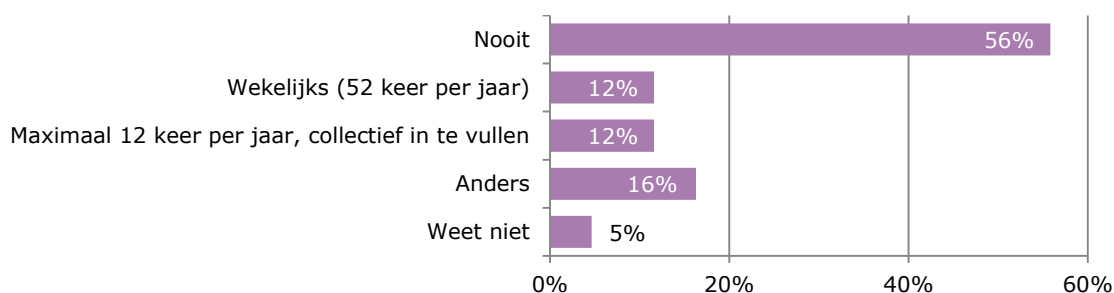
Kunt u een oordeel geven over de huidige frequentie waarmee uw winkel op zondag open mag?

Op de vraag hoe vaak men hun winkel zou willen openen op zondag, geeft meer dan de helft van de winkeliers aan dat ze het liefst nooit open zouden zijn op zondag (56 procent). Een op de acht winkeliers zou wekelijks open willen (12 procent) en een even groot aandeel maximaal twaalf keer per jaar. Bij 'Anders' wordt de wens geuit dit over te laten aan de winkeliers. Ook worden de feestdagen apart genoemd. De winkeliers die liefst nooit op zondag open zouden willen zijn grotendeels kleine winkels (maximaal 5 werknemers). De winkels die elke zondag open willen zijn vrijwel allemaal een supermarkt.

Figuur 4.8

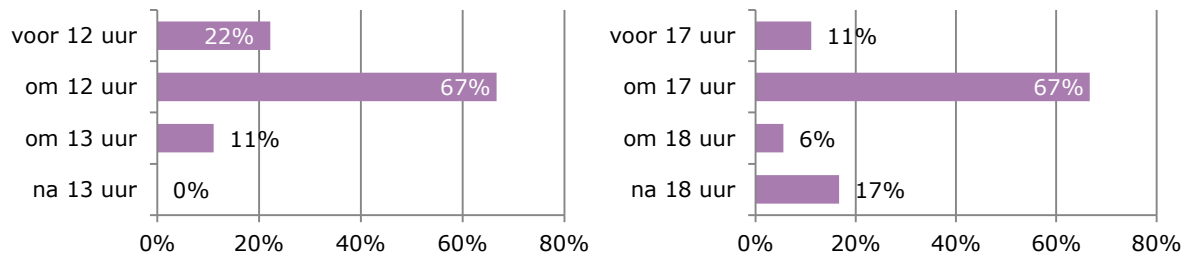
Hoe vaak zou u uw winkel willen openen op zondag?

Winkeliers die aangegeven hebben dat zij hun winkel op zondag willen openen, konden vervolgens aangeven welke openings- en sluitingstijden ze zouden willen hanteren (figuur 4.9). Twee derde van de winkeliers heeft een duidelijke voorkeur voor opening om 12 uur, en eveneens twee derde voor sluiting om 17 uur. Minder dan een kwart van de winkeliers zou eerder of later open willen zijn (dit zijn de supermarkten).

Figuur 4.9

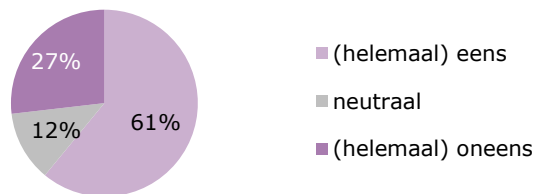
Op welk tijdstip zou u willen dat uw winkel open kan op zondag? (winkeliers die open willen op zondag)

Hoewel ruim de helft van de winkeliers zelf niet open wil op zondag vindt een meerderheid van de winkeliers dat de gemeente koopzondagen volledig moet vrijgeven (figuur 4.10). Zes van de tien winkeliers zijn het hier (helemaal) mee eens, tegenover een kwart van de winkeliers (helemaal) oneens.

Figuur 4.10

In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling? "De gemeente moet koopzondagen volledig vrijgeven. Ondernemers mogen zelf bepalen op welke zondagen ze open gaan."

4.5 Winkelpersoneel

In het geval dat de winkels in Zeewolde vaker open zouden mogen op zondag zou een derde van het winkelpersoneel (vaker) willen werken op zondag (grotendeels personeel van supermarkten en bouwmarkten; figuur 4.11). Een even groot aandeel van het winkelpersoneel zou juist nooit willen werken op zondag.

Figuur 4.11

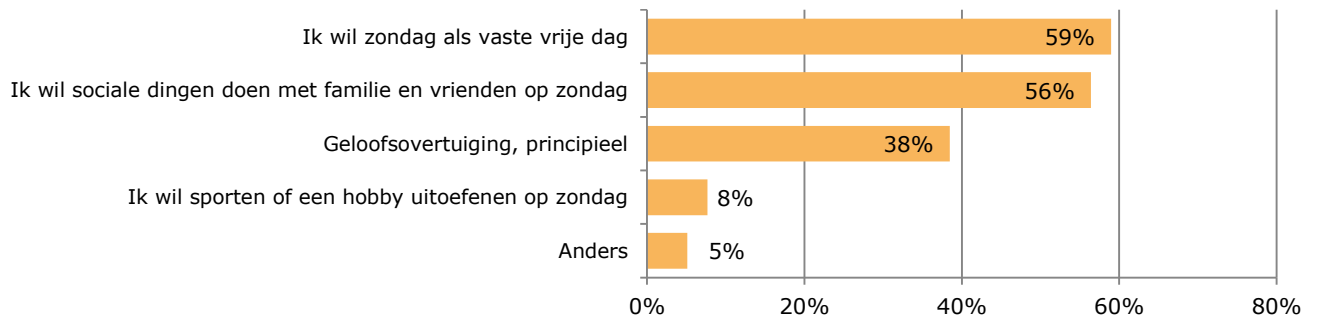
Stel dat de winkels vaker open mogen op zondag, dan wil ik ...

Voor het personeel dat niet (vaker) wil werken op zondag is de wens om zondag als vaste vrije dag te hebben de belangrijkste reden, gevolgd door de wens om sociale dingen te kunnen doen met familie en vrienden (figuur 4.12). Geloofsovertuiging of een andere principiële reden is voor ongeveer twee op de vijf personeelsleden de belangrijkste reden.

Figuur 4.12

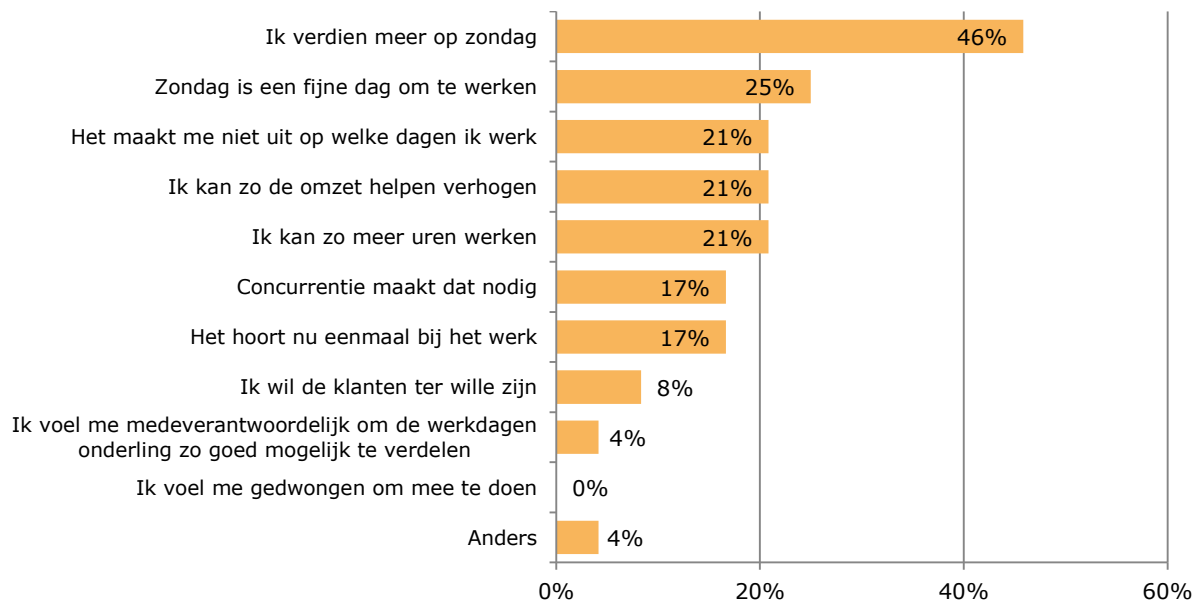
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u niet (vaker) wilt werken op zondagen?
(maximaal twee antwoorden mogelijk)

Personeel dat wel (vaker) wil werken op zondag noemt de hogere verdiensten op zondag als belangrijkste reden (46 procent). Andere argumenten als omzet helpen verhogen, geen voorkeur voor specifieke dagen hebben om te werken, meer uren kunnen werken en dergelijke worden allemaal ongeveer even vaak genoemd. Vrijwel niemand zegt zich gedwongen te voelen om mee te doen.

Figuur 4.13

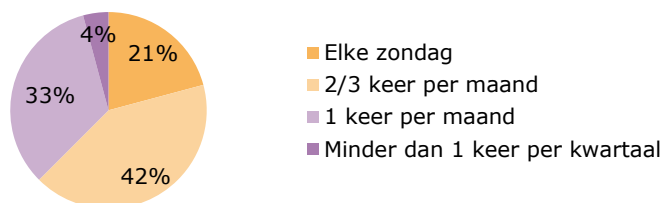
Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wisselend) wilt werken op zondag? (maximaal twee antwoorden mogelijk)

Personeel dat (vaker) wil werken op zondag kon vervolgens aangeven hoe vaak ze op zondag zouden willen werken (figuur 4.14). Een op de vijf personeelsleden zou elke zondag wel willen werken, twee op de vijf wel twee of drie keer per maand en een derde een keer per maand. Een klein deel van de personeelsleden zou slechts sporadisch willen werken op zondag (minder dan een keer per kwartaal).

Figuur 4.14

Hoe vaak zou u willen werken op zondag?

HOOFDSTUK

Verwachte effecten van verruiming

5. Verwachte effecten van verruiming

Samenvatting

Inwoners

- Als de winkels in Zeewolde op zondag open mogen verwacht 64 procent van de inwoners daar een (enigszins) positief effect van; 16 procent verwacht een negatief effect. Driekwart van de inwoners ervaart geen overlast van winkels die op zondag open zijn en verwacht dit ook niet als supermarkten wekelijks open zijn.
- De meeste inwoners verwachten niet dat zij hun huidige gebruik van de koopavond zullen aanpassen als winkels op zondag open mogen.

Burgerpanel

- De verwachting van leden van het burgerpanel over het effect op het gebruik van de koopavond zijn gelijk aan het beeld uit de inwonersenquête.
- Twee derde van de leden van het burgerpanel zou er gebruik van maken als winkels op zondag open zouden gaan, hoewel een deel alleen van de supermarkt (19 procent).
- In 2014 verwachtte de helft gebruik te maken van winkelopenstelling op zondag (en 16 procent van alleen supermarkten).

Winkeliers

- Twee op de drie winkeliers verwachten niet dat het nodig zou zijn om personeel te verplichten op zondag te werken als ze zondag open zouden gaan.
- De meeste winkeliers verwachten geen effect op de omzet, de aantrekkingskracht van Zeewolde voor toeristen en de eigen openingstijden op koopavond als winkels op zondag open mogen.

Winkelpersoneel

- De meerderheid van het winkelpersoneel verwacht dat als de winkel waar zij werken open zou gaan op zondag, dat hun werkgever dan zou vragen of ze op zondag willen werken en niet dat het hen verplicht zou worden. De verwachtingen óf de winkel waar zij werken open zou gaan als het mocht zijn ongeveer 50-50.

Toeristen

- Het huidige gebruik van de winkelopenstelling op zondag door toeristen in Zeewolde is naar de inschatting van de eigenaren/beheerders van de campings/parken beperkt.

5.1 Inleiding

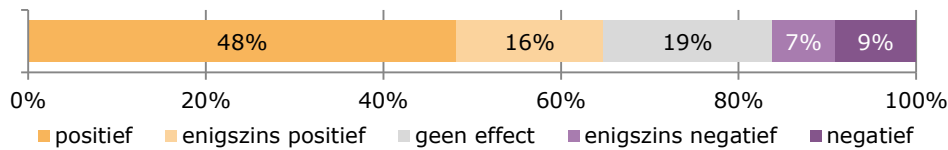
In dit hoofdstuk komen de maatschappelijke (overlast door verkeer, parkeren, laden en lossen, beleving zondagsrust en sociale verbondenheid) en economische effecten (omzet, verschuivingen) aan bod die kunnen optreden bij verruiming van de winkeltijden op zondag. Ook wordt de positie van de koopzondag belicht. In een aanvullende paragraaf wordt ingegaan op de verwachte behoefte van toeristen die gedurende het seizoen in Zeewolde verblijven.

5.2 Inwonersenquête

Over het algemeen verwachten de meeste inwoners een positief effect op hun beleving van de zondag als de winkels in Zeewolde vaker open mogen (figuur 5.1). Een op de zes inwoners verwacht een (enigszins) negatief effect. Onder ouderen (60+) is dit aandeel groter: ongeveer een vijfde.

Figuur 5.1

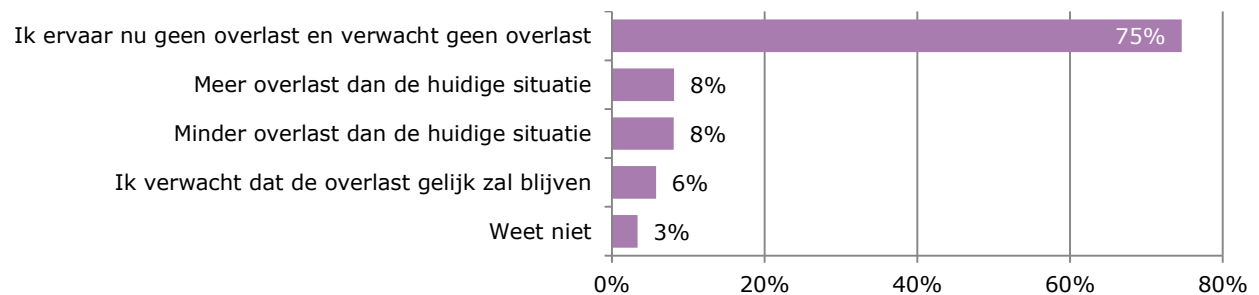
Als de winkels in Zeewolde vaker op zondag open mogen: welk effect verwacht u op uw beleving van de zondag?

Driekwart van de inwoners ervaart nu geen overlast van supermarkten die open zijn op zondag en verwacht in de toekomst ook geen overlast als alle supermarkten wekelijks open mogen op zondag (figuur 5.2). De rest van de inwoners is evenwichtig verdeeld over inwoners die meer overlast, minder overlast of geen verandering verwachten. Inwoners die meer overlast verwachten noemen vooral toename van verkeer en parkeeroverlast. Daarnaast wordt toename van drukte in het centrum genoemd. Het zijn iets vaker dan gemiddeld ouderen die meer overlast verwachten (14 procent).

Figuur 5.2

Verwacht u meer of minder overlast in uw directe woonomgeving als alle supermarkten wekelijks op zondag open mogen?

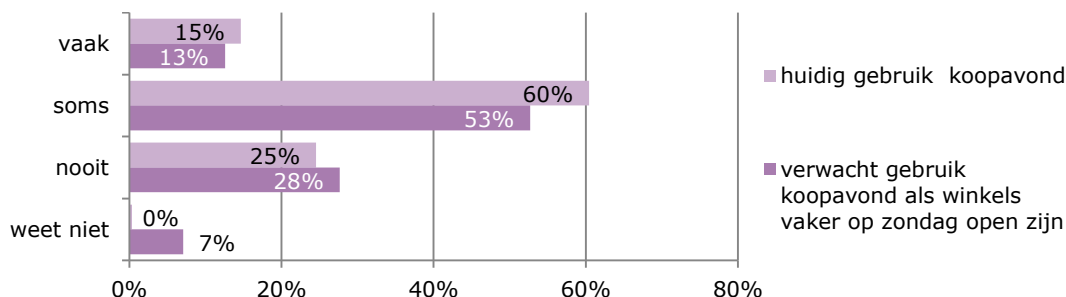

Vrijdagavond is koopavond in Zeewolde en driekwart van de inwoners maakt hier wel eens gebruik van (figuur 5.3). Als winkels vaker op zondag open zijn heeft dit voor de meeste inwoners geen effect op hun gebruik van de koopavond. Een klein gedeelte van de inwoners verwacht minder of helemaal geen gebruik meer te maken van de koopavond als winkels op zondag vaker open zijn.

Als gewenste openingstijden voor de koopavond noemen negen van de tien inwoners opening vanaf 18 uur. Als gewenste tijd voor sluiting noemt driekwart 21 uur. Elf procent zou willen dat de winkels op koopavond tot 22 uur open zijn.

Figuur 5.3

Huidig en verwacht gebruik koopavond (inwonersenquête)

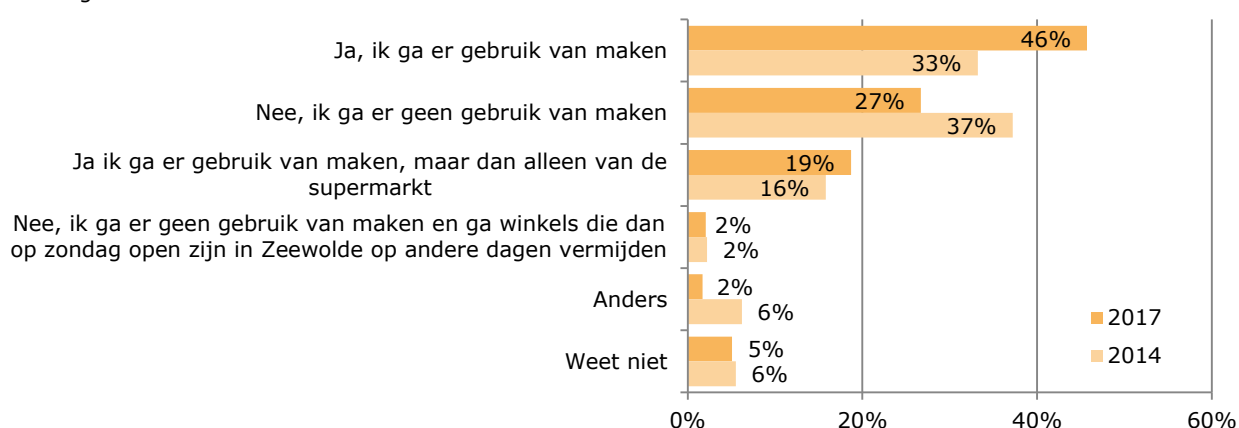
5.3 Zeewoldepanel

Een meerderheid van de leden van het burgerpanel Zeewolde geeft aan dat zij gebruik zouden maken van de mogelijkheden als de winkels in Zeewolde iedere zondag open zouden mogen (figuur 5.4), hoewel een deel slechts gebruik zou maken van de supermarkt (19 procent). Ongeveer een kwart van de panelleden zou geen gebruik maken van de mogelijkheid en twee procent zou als reactie op het besluit de winkels in Zeewolde gaan mijden.

Net als bij figuur 4.6 is hier een verschuiving zichtbaar ten opzichte van 2014. Het aandeel dat zegt geen gebruik te zullen maken van winkelpenstelling op zondag neemt af (van 37 procent in 2014 tot 27 procent in 2017). Het aandeel dat verwacht er gebruik van te maken neemt toe van de helft in 2014 tot twee derde 2017 (inclusief deel dat alleen van supermarkt gebruik wil maken).

Figuur 5.4

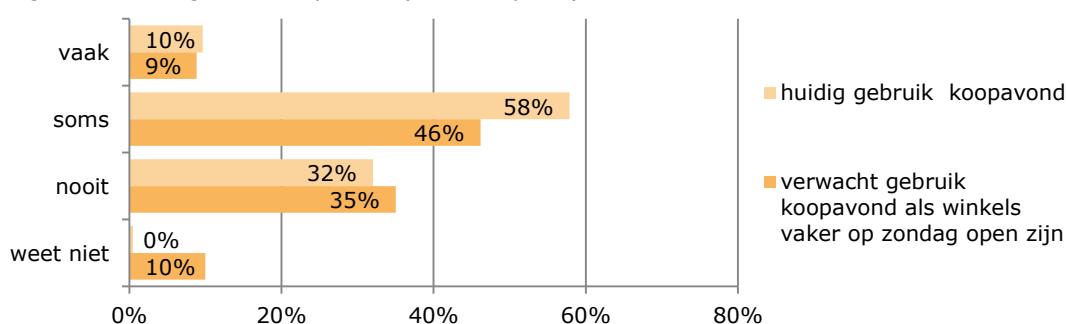
Stel dat de winkels in Zeewolde iedere zondag open zouden mogen (winkels zijn niet verplicht om open te gaan), gaat u hier dan gebruik van maken?

Het effect op het gebruik van koopavonden is onder panelleden vrijwel gelijk als het beeld uit de inwonersenquête. Voor de meeste panelleden is er geen effect, maar voor een klein deel zou uitbreiding van de winkelpenstelling op zondag betekenen dat zij minder of geen gebruik meer zouden maken van de koopavond.

Figuur 5.5

Huidig en verwacht gebruik koopavond (Zeewoldepanel)

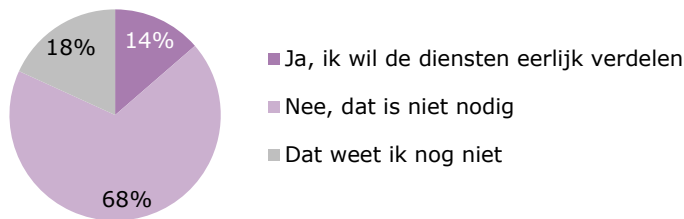

5.4 Winkeliers

Meer dan twee derde van de winkeliers zou hun personeel niet verplichten om op zondag te werken als zij de winkel open zouden doen op zondag (figuur 5.6). Ongeveer een vijfde van de winkeliers weet nog niet wat ze zouden doen en een op de zeven winkeliers zou het personeel daar wel toe verplichten om de diensten eerlijk te verdelen.

Figuur 5.6

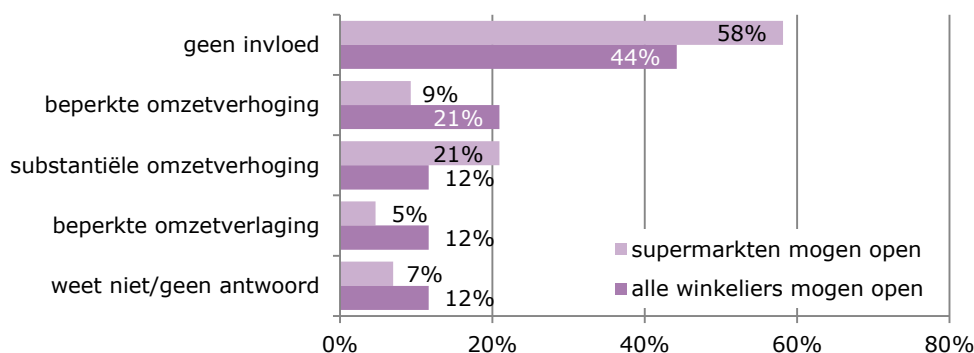
Stel dat u op zondag open gaat, zou u uw personeel dan verplichten op zondag te werken?

Figuur 5.7 geeft een beeld van de verwachte omzetverandering onder winkeliers bij het verruimen van de koopzondag (alle winkels mogen vaker open) en bij beperkt vrijgeven van de koopzondag (supermarkten mogen iedere zondag open). Winkeliers verwachten eerder dat er geen invloed is op de omzet als alleen de supermarkten open mogen (58 procent), dan als alle winkels open mogen (44 procent). In beide situaties zijn er meer winkeliers die een omzetverhoging verwachten dan een omzetverlaging. Als alle winkeliers open mogen op zondag verwachten meer winkeliers een beperkte omzetverhoging, als alleen supermarkten open mogen dan wordt eerder een substantiële omzetverhoging verwacht.

Figuur 5.7

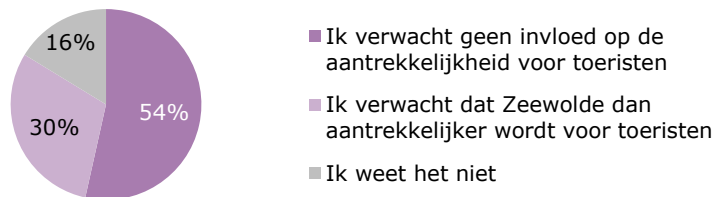
Stel dat het winkels wordt toegestaan om iedere zondag open te gaan, verwacht u dan een verandering in uw omzet?

Het verwachte effect op toerisme is volgens winkeliers beperkt (figuur 5.8). Meer dan de helft van de winkeliers verwacht geen effect op de aantrekkingskracht van Zeewolde, terwijl minder dan een derde verwacht dat Zeewolde wel aantrekkelijker wordt voor toeristen.

Figuur 5.8

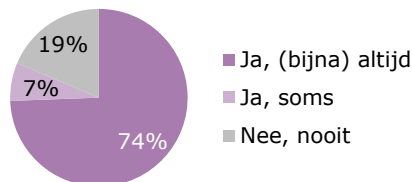
Stel dat het alle winkeliers wordt toegestaan om vaker open te gaan op zondagen, verwacht u dan dat Zeewolde aantrekkelijker wordt voor toeristen?

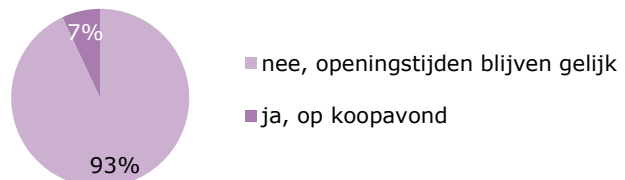
Driekwart van de winkeliers is momenteel (bijna) altijd open op koopavond, een vijfde is nooit open. Als de mogelijkheden om op zondag open te zijn worden uitgebreid heeft dit vrijwel geen effect op de openingstijden gedurende de rest van de week. Slechts zeven procent van de ondernemers zou dan op koopavond dicht gaan.

Figuur 5.9

Bent u open op koopavond?

Zo ja, stel dat de mogelijkheden voor zondagopenstelling worden uitgebreid: verwacht u dan dat u op andere momenten dicht gaat?

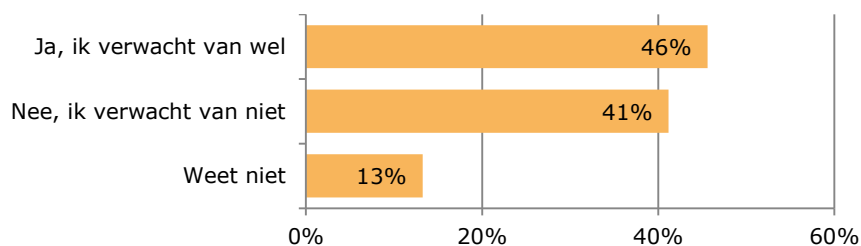

5.5 Winkelpersoneel

Het winkelpersoneel is bijna gelijk verdeeld over de verwachting of de winkel waar zij werken vaker open zou gaan op zondag als deze mogelijkheid er was tussen wel (46 procent) en niet (41 procent). Dit terwijl meer dan de helft van de winkeliers dus helemaal niet open zou willen op zondag (zie figuur 4.8).

Figuur 5.10

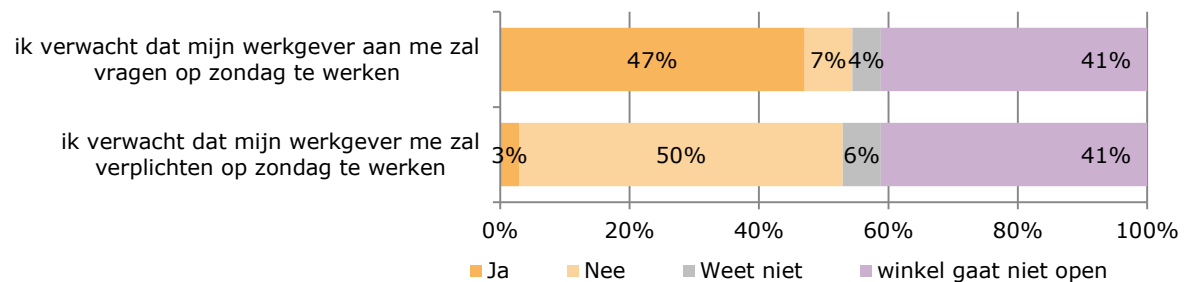
Stel dat de winkels in Zeewolde vaker op zondag open zouden mogen, denkt u dat de winkel waar u werkt dan vaker op zondag open gaat?

Het winkelpersoneel verwacht dat als de winkel waar zij werken open gaat op zondag, dat hun werkgever hen dan zal vragen om op zondag te werken (figuur 5.11). De meeste personeelsleden verwachten niet dat hun werkgever hen dit zal verplichten. De verwachtingen van personeel en winkeliers over de inzet van personeel op zondag zijn hiermee redelijk op een lijn (zie ook figuur 5.6).

Figuur 5.11

Stel dat de winkel waar u werkt (vaker) open gaat op zondag, wat verwacht u dan?

5.6 Verwachting behoeften toeristen

Winkelbezoek door toeristen

Er is een aantal grotere en kleinere vakantieparken/campings in de gemeente Zeewolde. Een deel daarvan ligt in het zuiden van de gemeente, op meer dan 10 kilometer vanaf het centrum (vanaf De Eemhof naar het centrum van Zeewolde is het 20 km rijden). Bezoekers van deze parken zijn voor het doen van dagelijkse boodschappen niet primair gericht op Zeewolde. Zij bezoeken hiervoor eerder Nijkerk, in combinatie met de op de parken aanwezige kampwinkels. Gasten van de parken in de nabijheid van Zeewolde (binnen 5 kilometer rijden) zijn voor de dagelijkse boodschappen wel gericht op Zeewolde. Dit zijn voornamelijk kleinere parken, met een capaciteit van 200 tot maximaal 300 gasten, waar geen kampwinkel aanwezig is. Een uitzondering is RCN Zeewolde, een park met 3.000 tot 4.000 gasten in de zomer en een kleine supermarkt op het terrein. Toeristen die verblijven in Zeewolde gaan, naar de inschatting van de eigenaren/beheerders van de parken, in beperkte mate recreatief winkelen/funshoppen. De meeste gasten komen om te genieten van de omgeving (bijvoorbeeld watersporten) of van de faciliteiten op de parken (zwembad, sauna). Gasten informeren bij de receptie naar markten, braderieën en historische steden in de omgeving. Met name Harderwijk en Bataviastad worden genoemd als bestemmingen voor shoppen. Zeewolde is hiervoor niet in beeld.

Al met al is het huidige gebruik van de winkels in Zeewolde door toeristen grotendeels beperkt tot het doen van dagelijkse boodschappen, door gasten van parken in de nabijheid van Zeewolde.

Gebruik van de openstelling op zondagen

Het huidige gebruik van de winkelopenstelling op zondag door toeristen in Zeewolde is naar de inschatting van de eigenaren/beheerders van de campings/parken beperkt. Voor een groot deel komt dit doordat alleen de gasten van de parken in de nabijheid georiënteerd zijn op de winkels in Zeewolde. Daarnaast beperkt de behoefte zich voornamelijk tot dagelijkse boodschappen, voor recreatief winkelen/funshoppen zijn toeristen niet op Zeewolde gericht. De gasten van RCN (het grootste park in de gemeente) kunnen op zondag terecht bij de supermarkt op het park. De behoefte aan openstelling van supermarkten in Zeewolde is daarom vooral te verwachten bij de kleinere parken in de nabijheid van Zeewolde. Twee eigenaren van dit soort parken geven aan dat de openstelling van winkels in Zeewolde op zondag voor hun gasten van groot belang is. De eigenaar van een derde park schat in dat zijn gasten niet veel behoefte hebben aan het doen van boodschappen op zondag.

BIJLAGE

Vragenlijsten

Bijlage 1. Vragenlijsten

Vragenlijst inwoners

In opdracht van de gemeente Zeewolde voert onderzoeksbureau I&O Research een onderzoek uit naar het draagvlak voor zondagopenstelling van winkels in de gemeente Zeewolde. Hiervoor willen wij u graag enkele vragen stellen. Alvast bedankt voor uw deelname aan dit onderzoek.

N.B. vragenlijst werd online afgenomen

I Winkelen en/of boodschappen doen op zondag nu

1. Hoe vaak heeft u het afgelopen jaar op zondag een winkel bezocht in Nederland?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ (vrijwel) nooit → *ga naar vraag 5*
- ☐ Enkele keren per jaar
- ☐ Ongeveer 1 keer per maand
- ☐ 2-3 per maand
- ☐ wekelijks
- ☐ weet niet → *ga naar vraag 6*

2. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wel eens) op zondag winkelt en/of boodschappen doet? *MAXIMAAL TWEE ANTWOORDEN MOGELIJK*

- ☐ Geen of minder tijd op andere dagen
- ☐ Ik heb iets nodig op zondag/onverwacht bezoek
- ☐ Gezelligheid/ recreatief winkelen
- ☐ Op zondag is het minder druk in de winkels dan op andere dagen
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Weet niet

3. Doet u op zondag wel eens dagelijkse boodschappen of gaat u wel eens (recreatief of gericht) winkelen? *MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK*

- ☐ Dagelijkse boodschappen → *vul ook vraag 4a in*
- ☐ Recreatief winkelen/funshoppen → *vul ook vraag 4b in*
- ☐ Weet niet

4a. In welke gemeente heeft u voor het laatst op zondag uw dagelijkse boodschappen gedaan?

- ☐ Zeewolde
- ☐ Nijkerk
- ☐ Lelystad
- ☐ Almere
- ☐ Elders, namelijk _____
- ☐ Weet niet

4b. In welke gemeente heeft u voor het laatst op zondag een winkel bezocht voor recreatief winkelen of funshoppen?

- ☐ Zeewolde
- ☐ Nijkerk
- ☐ Lelystad
- ☐ Almere
- ☐ Amersfoort
- ☐ Elders, namelijk _____
- ☐ Weet niet

Ga naar vraag 6

5. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (vrijwel) nooit winkelt en/of boodschappen doet op zondag? MAXIMAAL TWEE ANTWOORDEN MOGELIJK

- ☐ Geen tijd op zondag
- ☐ Geen winkelbehoefte: niks nodig op zondag
- ☐ Principieel/geloof: zondagsrust
- ☐ Winkeliers verdienen een vaste vrije dag
- ☐ Er zijn in de buurt geen winkels open wanneer ik wil winkelen/boodschappen doen
- ☐ Anders, namelijk: _____
- ☐ Weet niet

II Verruiming zondagopenstelling?

De winkels in de gemeente Zeewolde mogen volgens de huidige regeling twaalf keer per jaar open op zondag. Daarnaast mag 1 supermarkt elke zondag vanaf 16.00 uur open.

6a. Wat vindt u ervan als alle winkels in de gemeente Zeewolde de mogelijkheid krijgen om vaker op zondag open te gaan?

- ☐ Ik ben daar voor
- ☐ Ik ben daar niet voor maar ook niet op tegen
- ☐ Ik ben daar op tegen
- ☐ Weet niet

6b. In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling? *De gemeente moet koopzondagen volledig vrijgeven. Ondernemers mogen zelf bepalen op welke zondagen ze open gaan.*

Helemaal eens	Mee eens	Neutraal	Oneens	Helemaal oneens	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐

7a. Hoe vaak zou u willen dat de supermarkten in de gemeente Zeewolde op zondag open zijn? ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Alle supermarkten wekelijks (52 keer per jaar)
- ☐ Eén supermarkt wekelijks (roulatiesysteem, huidige regeling)
- ☐ Maximaal 12 keer per jaar, door de winkeliers samen in te vullen
- ☐ Nooit
- ☐ Een ander aantal, namelijk: _____
- ☐ Weet niet

7b. Hoe vaak zou u willen dat de overige winkels in het winkelcentrum in Zeewolde op zondag open zijn?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Wekelijks (52 keer per jaar)
- ☐ Maximaal 12 keer per jaar, door de winkeliers samen in te vullen
- ☐ Nooit
- ☐ Een ander aantal, namelijk:
- ☐ Weet niet

7c. Hoe vaak zou u willen dat de bouwmarkten/tuincentra in de gemeente Zeewolde op zondag open zijn?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Wekelijks (52 keer per jaar)
- ☐ 12 keer per jaar, door de winkeliers in te vullen
- ☐ Nooit
- ☐ Een ander aantal, namelijk:
- ☐ Weet niet

Als bij 7a en 7b en 7c 'nooit' is aangevinkt → ga naar vraag 9

8a. Op welk tijdstip zou u willen dat de supermarkt open is op zondag?

VUL EEN TIJDSTIP IN TUSSEN 06.00 UUR EN 22.00 UUR

Van tot uur

8b. Op welk tijdstip zou u willen dat de overige winkels in het centrum open zijn op zondag?

VUL EEN TIJDSTIP IN TUSSEN 06.00 UUR EN 22.00 UUR

Van tot uur

8c. Op welk tijdstip zou u willen dat de bouwmarkten/tuincentra open zijn op zondag?

VUL EEN TIJDSTIP IN TUSSEN 06.00 UUR EN 22.00 UUR

Van tot uur

III Effecten

De volgende vragen gaan over de effecten van eventuele verruimde openstelling van winkels op zondag.

9. Als de winkels in de gemeente Zeewolde vaker op zondag open mogen: welk effect verwacht u op uw beleving van de zondag? *ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK*

- ☐ Een positief effect
- ☐ Een enigszins positief effect
- ☐ Geen effect
- ☐ Een enigszins negatief effect
- ☐ Een negatief effect
- ☐ Weet niet

9b. Welk positief/negatief effect verwacht u?

10a. Verwacht u meer of minder overlast in uw directe woonomgeving als alle supermarkten wekelijks op zondag open mogen? Denk aan parkeerproblemen, verkeersdrukke, geluidsoverlast en/of sociale overlast.

MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK

- ☐ Meer overlast dan de huidige situatie
- ☐ Minder overlast dan de huidige situatie
- ☐ Ik ervaar nu geen overlast en verwacht geen overlast
- ☐ Ik verwacht dat de overlast die ik nu ervaar gelijk zal blijven
- ☐ weet niet

10b. Kunt u uw antwoord toelichten?

IV Koopavond

Vrijdagavond is in Zeewolde de koopavond.

11. Maakt u wel eens gebruik van de koopavond in Zeewolde, voor andere winkels dan de supermarkt?

- ☐ Ja, vaak
- ☐ Ja, soms
- ☐ Nee, nooit → *ga naar vraag 13*
- ☐ Weet niet

12a. Stel dat de winkels vaker op zondag open gaan, verwacht u dan gebruik te blijven maken van de koopavond?

- ☐ Ja, vaak
- ☐ Ja, soms
- ☐ Nee, nooit
- ☐ Weet niet

12b. Op welk tijdstip zou u willen dat de winkels open zijn op koopavond?

VUL EEN TIJDSTIP IN TUSSEN 18.00 UUR EN 22.00 UUR

Van tot uur

V Tot slot

13. Wat is uw leeftijd?

jaar

14. Hoe is uw huishouden samengesteld?

- ☐ Ik woon alleen
- ☐ Ik woon alleen (zonder partner) met kinderen
- ☐ Ik ben gehuwd / woon samen zonder thuiswonende kinderen
- ☐ Ik ben gehuwd / woon samen met thuiswonende kinderen
- ☐ Ik woon bij mijn ouder(s) / verzorger(s)
- ☐ Anders, namelijk

15. Wat is uw geslacht?

- ☐ man
- ☐ vrouw

16. Heeft u nog een opmerking of een suggestie over het onderwerp zondagopenstelling?

17. Zou u vaker mee willen doen aan onderzoek over maatschappelijke onderwerpen? Bijvoorbeeld over de zorg, het verkeer en vervoer, voorzieningen andere actuele maatschappelijke onderwerpen. Dan kunt u lid worden van het Zeewolde Burgerpanel.

- ☐ Ja, mijn e-mailadres is:
- ☐ Nee, geen belangstelling
- ☐ Nee, ik ben al lid

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!

Vragenlijst Zeewoldepanel*

De gemeente heeft via het digitaal burgerpanel in februari 2014 enkele vragen gesteld over winkelen in Zeewolde op zondag. Om een actueel beeld te hebben, wil de gemeente u de vragen nogmaals voorleggen. De gemeenteraad betreft de uitkomsten van dit onderzoek onder andere bij de besluitvorming over de (zondag)openstelling voor de winkels hier in Zeewolde.

In onderstaande vragenlijst maken we onderscheid tussen de begrippen “boodschappen doen” en “winkelen”. Bij boodschappen wordt bedoeld op supermarktbezoek, bakker, groenteboer, slager enz. Bij winkelen gaat het vooral om non-food aankopen zoals kleding, witgoed, speelgoed, schoenen enz.

Zondagopenstelling winkels

Op grond van de huidige regelgeving mogen de winkels in het centrum jaarlijks op maximaal 12 zondagen open en is er sprake van een wekelijkse zondagopenstelling voor één supermarkt. Dit rouleert jaarlijks tussen de supermarkten.

1. Wat heeft uw voorkeur wat betreft zondagopenstelling in Zeewolde? (een antwoord mogelijk)

- Dat alle type winkels in de hele gemeente open mogen
- Dat alleen supermarkten in de hele gemeente open mogen
- Dat de supermarkten op zondag open mogen, en alle andere winkeliers max 12 keer per jaar op zondags open mogen zijn
- Ik wil geen zondagopenstelling in de gemeente Zeewolde
- Anders, namelijk:
- Geen voorkeur
- Weet niet

2. Stel dat de winkels in Zeewolde iedere zondag open zouden mogen (winkels zijn niet verplicht om open te gaan), gaat u hier dan gebruik van maken? (een antwoord mogelijk)

- Nee, ik ga er geen gebruik van maken
- Nee, ik ga er geen gebruik van maken en ga winkels die dan op zondag open zijn in Zeewolde op andere dagen vermijden
- Ja, ik ga er gebruik van maken
- Ja ik ga er gebruik van maken, maar dan alleen van de supermarkt
- Anders, namelijk _____
- Weet niet

3. Bij het nemen van een besluit over de openstelling van winkels op zondag moet de gemeenteraad vooral rekening houden met:

(Maximaal 4 antwoorden)

- De wensen en belangen van de consumenten
- De wensen en belangen van de winkeliers/ondernemers
- De specifieke wensen en belangen van de kleine winkels
- De belangen van het winkelpersoneel
- Levensbeschouwelijke overtuigingen (geloof)
- Het belang van de zondagsrust
- De keuzevrijheid van de burger
- De vrijheid van de winkeliers/ondernemers om zelf te beslissen wanneer en of zij opengaan

* N.B. onderzoek is online uitgevoerd

4. Wilt u een toelichting geven bij uw mening over de zondagopenstelling van winkels?

- Ja: _____
- Nee

Winkelen en boodschappen doen op zondag

5. Hoe vaak heeft u in het afgelopen jaar ergens in Zeewolde op zondag gewinkeld of boodschappen gedaan? (een antwoord mogelijk)

- Nooit (naar vraag 8)
- (ongeveer) 1 keer per jaar
- 1 keer per maand
- 2-3 keer per maand
- Wekelijks
- Ik ga regelmatig boodschappen doen op zondag, maar in 2017 niet of minder omdat mijn favoriete supermarkt niet open was.

6. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wel eens) op zondag winkelt en/of boodschappen doet? (maximaal twee antwoorden)

- Geen of minder tijd op andere dagen
- Winkelbehoefte: heb vaak iets nodig op zondag/onverwacht bezoek
- Gezelligheid/recreatief winkelen
- Minder druk dan op andere dagen
- Anders, namelijk: _____
- Weet niet

7. Als u elders dan in Zeewolde op zondag boodschappen doet of gaat winkelen, wat is daar dan de reden van?

- In Zeewolde zijn niet altijd alle winkels op zondag open
- Elders winkelen/boodschappen doen is een vorm van recreatief dagbesteding
- Combinatie met ander reisdoel, bijv. familiebezoek
- Anders, namelijk: _____
- Niet van toepassing: Ik ga niet elders op zondag boodschappen doen of winkelen

(deze vraag alleen voor mensen die op vraag 5 'nooit' hebben geantwoord)

8. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u niet winkelt en/of boodschappen doet op zondag? (maximaal twee antwoorden)

- Geen tijd op zondag
- Geen winkelbehoefte: niks nodig op zondag
- Principeel/ geloof: zondagsrust
- Winkeliers verdienen een vaste vrije dag
- Er zijn geen/weinig winkels open in Zeewolde op zondag
- Anders, namelijk: _____
- Weet niet

Vrijdagavond is in Zeewolde de koopavond

9. Maakt u wel eens gebruik van de koopavond in Zeewolde, voor andere winkels dan de supermarkt?

- Ja, vaak
- Ja, soms
- Nee, nooit (→ einde vragenlijst)
- Weet niet

10 Stel dat de winkels vaker op zondag open gaan, verwacht u dan gebruik te blijven maken van de koopavond?

- Ja, vaak
- Ja, soms
- Nee, nooit
- Weet niet

Vragenlijst winkeliers

In opdracht van de gemeente Zeewolde voert onderzoeksbureau I&O Research een onderzoek uit naar het draagvlak voor zondagopenstelling van winkels in de gemeente Zeewolde.

In de gemeente Zeewolde is het winkeliers toegestaan op 12 zon- en feestdagen per jaar open te zijn tussen 12.00 uur en 17.00 uur of 10.00 uur en 19.00 uur (voor supermarkten). Winkeliers bepalen collectief welke 12 dagen dit zijn. Daarnaast krijgt jaarlijks één supermarkt een ontheffing om op alle zon- en feestdagen geopend te zijn vanaf 16.00 uur.

Graag willen wij u enkele vragen stellen over de zondagopenstelling van winkels in Zeewolde. Alvast bedankt voor uw deelname aan dit onderzoek.

Invulinstructie:

- Zet een duidelijk kruis in het midden van het vakje. Heeft u een fout vakje aangekruist? Maak dit vakje dan helemaal zwart. Kruis daarna het goede vakje aan. Wij willen u vriendelijk verzoeken om de vragenlijst met pen in te vullen.
- Soms kunt u vragen overslaan. Dan staat er: → *ga naar vraag ...*

I Zondagopenstelling nu

1. Kunt u een oordeel geven over de huidige frequentie waarmee uw winkel *op zondag open mag*?

- ☐ Dit is te veel
- ☐ Dit is voldoende
- ☐ Dit is te weinig
- ☐ Weet niet/geen mening

2. Hoe vaak bent u in de afgelopen 12 maanden open geweest op zondag?

Keer

Indien u minimaal één keer op zondag open bent geweest: naar vraag 3

Indien u nooit op zondag open bent geweest: naar vraag 4

3. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u in de afgelopen 12 maanden open bent geweest op een (of meer) zondag(en)?

MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN MOGELIJK

- ☐ Omzetverhoging
- ☐ Klanten gaan anders naar concurrenten binnen de gemeente die wél op zondag open zijn
- ☐ Klanten gaan anders naar andere gemeenten waar de winkels wél op zondag open zijn
- ☐ Service voor de klant
- ☐ (Landelijk) beleid vanuit hoofdorganisatie
- ☐ Bijdrage leveren aan verbetering imago winkelgebied
- ☐ Anders, namelijk:
- ☐ Weet niet

→ Ga door naar vraag 5

4. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u in de afgelopen 12 maanden niet open bent geweest op een zondag? *MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN MOGELIJK*

- ☐ Persoonlijke redenen: geloofsovertuiging, principieel
- ☐ Economische redenen: geen omzetverhoging, niet rendabel
- ☐ Sociale redenen (familie, vrienden, vereniging)
- ☐ Geen personeel beschikbaar
- ☐ Belang van zondag als vaste rustdag
- ☐ (Landelijk) beleid vanuit hoofdorganisatie
- ☐ Anders, namelijk:
- ☐ Weet niet

5. In welke mate hebben de huidige koopzondagen invloed op uw omzet?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Het heeft geen invloed op mijn omzet
- ☐ Het leidt voor mij tot een substantiële omzetverhoging
- ☐ Het leidt voor mij tot een beperkte omzetverhoging
- ☐ Het leidt voor mij tot een beperkte omzetverlaging
- ☐ Het leidt voor mij tot een substantiële omzetverlaging
- ☐ Weet niet

II Wensen zondagopenstelling

6. Hoe vaak zou u uw winkel willen openen op zondag? *ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK*

- ☐ Wekelijks (52 keer per jaar)
- ☐ Maximaal 12 keer per jaar, collectief in te vullen (huidige situatie)
- ☐ Nooit → *ga naar vraag 8*
- ☐ Een ander aantal, namelijk:
- ☐ Weet niet

7. Op welk tijdstip zou u willen dat uw winkel open kan op zondag?

VUL EEN TIJDSTIP IN TUSSEN 06.00 UUR EN 22.00 UUR

Van tot uur

- ☐ Weet niet

8. In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling?

De gemeente moet koopzondagen volledig vrijgeven. Ondernemers mogen zelf bepalen op welke zondagen ze open gaan.

Helemaal eens	Mee eens	Neutraal	Oneens	Helemaal oneens	Weet niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Stel dat u op zondag open gaat, zou u uw personeel dan verplichten op zondag te werken?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Ja, ik wil de diensten eerlijk verdelen
- ☐ Nee, dat is niet nodig
- ☐ Dat weet ik nog niet

10. Stel dat het supermarkten wordt toegestaan om iedere zondag open te gaan, verwacht u dan een verandering in uw omzet? *ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK*

- ☐ Ik verwacht geen invloed op mijn omzet
- ☐ Ik verwacht een beperkte omzetverhoging
- ☐ Ik verwacht een substantiële omzetverhoging
- ☐ Ik verwacht een beperkte omzetverlaging
- ☐ Ik verwacht een substantiële omzetverlaging
- ☐ Ik weet het niet

11. Stel dat het alle winkeliers wordt toegestaan om vaker open te gaan op zondagen, verwacht u dan een verandering in uw omzet? *ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK*

- ☐ Ik verwacht geen invloed op mijn omzet
- ☐ Ik verwacht een beperkte omzetverhoging
- ☐ Ik verwacht een substantiële omzetverhoging
- ☐ Ik verwacht een beperkte omzetverlaging
- ☐ Ik verwacht een substantiële omzetverlaging
- ☐ Ik weet het niet

12. Welk deel van uw omzet is naar uw inschatting momenteel afkomstig van toeristen?

GRAAG BEIDE ASPECTEN INVULLEN:

☐ Tijdens het toeristenseizoen (mei t/m september):		%
☐ Tijdens de overige maanden:		%

13. Stel dat het alle winkeliers wordt toegestaan om vaker open te gaan op zondagen, verwacht u dan dat Zeewolde aantrekkelijker wordt voor toeristen?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Ik verwacht geen invloed op de aantrekkelijkheid voor toeristen
- ☐ Ik verwacht dat Zeewolde dan aantrekkelijker wordt voor toeristen
- ☐ Ik weet het niet

III Koopavond

Op vrijdagavond is in Zeewolde de koopavond.

14. Bent u open op koopavond?

- ☐ Ja, (bijna) altijd
- ☐ Ja, soms
- ☐ Nee, nooit

15. Stel dat de mogelijkheden voor zondagopenstelling worden uitgebreid, verwacht u dan dat u op andere momenten dicht gaat?

- ☐ Nee, mijn openingstijden op maandag tot en met zaterdag blijven gelijk
- ☐ Ja, koopavond
- ☐ Ja, op maandag
- ☐ Ja, namelijk
- ☐ Ik weet het niet

IV Tot slot

16. Ik ben:

- ☐ Eigenaar van een zelfstandige winkel
- ☐ Franchisenemer
- ☐ Manager/filiaalhouder ketenbedrijf
- ☐ Anders, namelijk:

17. Hoeveel werknemers heeft uw onderneming?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

☐ Alleen ikzelf	☐ 26 t/m 50 werknemers
☐ t/m 5 werknemers	☐ 51 t/m 100 werknemers
☐ 6 t/m 10 werknemers	☐ >100 werknemers
☐ 11 t/m 25 werknemers	☐ Weet niet

18. Heeft u nog een opmerking of een suggestie over het onderwerp zondagopenstelling of verruiming van de winkeltijden?

HARTELIJK DANK VOOR HET INVULLEN!

Vragenlijst winkelpersoneel

In opdracht van de gemeente Zeewolde voert onderzoeksbureau I&O Research een onderzoek uit onder winkeliers en winkelpersoneel over een verruiming van de winkeltijden in de gemeente Zeewolde. Graag willen wij u enkele vragen stellen. Alvast bedankt voor uw deelname aan dit onderzoek*.

1. In welke branche werkt u?

EEN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Supermarkt
- ☐ Overige levensmiddelen
- ☐ Warenhuis
- ☐ Persoonlijke verzorging, apotheek
- ☐ Dierenspeciaalzaak
- ☐ Kleding
- ☐ Schoenen en lederwaren
- ☐ Elektronica (o.a. tv's, audioapparatuur, computers, koelkasten, wasmachines)
- ☐ Huishoudelijke artikelen (o.a. serviesgoed, keukengerei, textiel- en linnengoed)
- ☐ Woninginrichting (o.a. meubelen, vloerbedekking, woningtextiel en verlichting)
- ☐ Doe-het-zelf (o.a. klusmaterialen, gereedschap)
- ☐ Bloemen, planten en tuinartikelen
- ☐ Vrije tijd (o.a. speelgoed, computergames, cadeau-artikelen, sportartikelen, boeken, DVD's)
- ☐ Opticien, audicien
- ☐ Juweliersartikelen
- ☐ Anders namelijk _____

2. Hoeveel collega's heeft u in totaal (op de vestiging waar u werkt)? ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

☐ Alleen de eigenaar en ik	☐ t/m 50 collega's
☐ t/m 5 collega's	☐ t/m 100 collega's
☐ t/m 10 collega's	☐ Weet niet
☐ t/m 25 collega's	

3. Waar bevindt de winkel zich? ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Zeewolde Centrum
- ☐ Schepenveld/Vestingveld/Trekkersveld
- ☐ Overig Zeewolde

4. Werkt u wel eens op zondag in deze vestiging? ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Elke zondag dat de winkel open is
- ☐ Sommige zondagen waarop de winkel open is
- ☐ Nooit op zondag

*N.B. onderzoek is online uitgevoerd

5. Stel dat de winkels in Zeewolde vaker op zondag open zouden mogen, denkt u dat de winkel waar u werkt dan vaker op zondag open gaat?

- ☐ Ja, ik verwacht van wel
☐ Nee, ik verwacht van niet → *ga naar vraag 7*
☐ Weet niet

6. Stel dat de winkel waar u werkt (vaker) open gaat op zondag, verwacht u dan:

- Dat mijn werkgever aan me zal vragen op zondag te werken ☐ ja ☐ nee ☐ weet niet
Dat mijn werkgever me zal verplichten op zondag te werken ☐ ja ☐ nee ☐ weet niet

7. Stel dat de winkels vaker open mogen op zondag, dan wil ik ...

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ ... (vaker) werken op zondag → *ga naar vraag 9 en dan 10*
☐ ... niet vaker werken op zondag → *ga naar vraag 8 en dan 11*
☐ ... nooit werken op zondag → *ga naar vraag 8 en dan 11*
☐ weet niet/geen mening → *ga naar vraag 11*

8. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u niet (vaker) wilt werken op zondagen?

MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN

- ☐ Geloofsovertuiging, principieel
☐ Ik wil sociale dingen doen met familie en vrienden op zondag
☐ Ik wil zondag als vaste vrije dag
☐ Ik wil sporten of een hobby uitoefenen op zondag
☐ Anders, namelijk: _____
☐ Weet niet

9. Wat zijn de belangrijkste redenen dat u (wisselend) wilt werken op zondag?

MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN MOGELIJK

- ☐ Het hoort nu eenmaal bij het werk
☐ Ik kan zo de omzet helpen verhogen
☐ Ik verdien meer op zondag
☐ Het maakt me niet uit op welke dagen ik werk
☐ Ik kan zo meer uren werken
☐ Zondag is een fijne dag om te werken
☐ Ik wil de klanten ter wille zijn
☐ Concurrentie maakt dat nodig
☐ Ik voel me gedwongen om mee te doen
☐ Ik voel me medeverantwoordelijk om de werkdagen onderling zo goed mogelijk te verdelen
☐ Anders, namelijk: _____
☐ Weet niet

10. Hoe vaak zou u willen werken op zondag? *ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK*

- ☐ Elke zondag
☐ 2/3 keer per maand
☐ 1 keer per maand
☐ 1 keer per kwartaal
☐ Minder dan 1 keer per kwartaal
☐ Weet niet

11. Werkt u momenteel tijdens koopavond (vrijdagavond)?

ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK

- ☐ Ja, wekelijks
- ☐ Ja, incidenteel
- ☐ Nee, maar de winkel is dan wel open
- ☐ Nee, en de winkel is dan gesloten
- ☐ weet niet/geen mening

12. Voor hoeveel uur per week verricht u momenteel betaald werk?

uur per week

- ☐ Weet niet

13. Wat is uw leeftijd?

☐ 15 - 19	☐ 46 - 54
☐ 20 - 25	☐ 55 - 65
☐ 26 - 35	☐ 65 +
☐ 36 - 45	

14. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man ☐ Vrouw

15. Wat is uw functie?

- ☐ Verkoper
- ☐ Kassamedewerker
- ☐ Manager
- ☐ Vakkenvuller
- ☐ Anders, namelijk: _____

16. Heeft u nog opmerkingen met betrekking tot de openstelling van winkels in Zeewolde?

HARTELIJK DANK VOOR HET INVULLEN!

